

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26—
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 29—
za ostalo inozemstvo . . . 35—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24—
za en mesec 2—
V upravi prejemam mesečno . . 1-70

Sobotna izdaja:

Za celo leto 7—
za Nemčijo celoletno . . . 9—
za ostalo inozemstvo . . . 12—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 18 v
za dvakrat „ 15 „
za trikrat „ 13 „
za večkrat primeren popust.

Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 20 vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Hrvatstvo in Srbsivo.

III.

Resnost časa zahteva jasnost pojmov. Stvarem treba v oči gledati takim, kakršne so, ne pa takim, kakor bi bi jih želeli.

Srbska narodna ideja je po svojem bistvu protisrbska in tedaj, v kolikor se kreta v naši monarhiji, veleizdajalska. Kajti narodna ideja, katero goji vsak narodnozaveden Srb na cellem svetu, stremi za združitvijo vseh »srbskih« dežel izven habsburške monarhije. Omenjali smo že, da Srbi prištevajo k srbskim deželam tudi vse hrvatske dežele in — Kranjsko. — Kdor tedaj paktira s srbsko narodno idejo, ali tudi le ž njo simpatizuje, si mora biti v svesti, da paktira ali simpatizira s tendencami, ki merijo naravnost na to, da se odtrgajo jugoslovanske dežele od naše monarhije, z drugimi besedami, da se Bosna, Hercegovina, Dalmacija, Hrvatska-Slavonska in Kranjska vzamejo našemu cesarju in priključijo »Veliki Srbiji«. — Iz tega sledi, da srbska narodna misel nima v okviru habsburškega cesarstva nobene eksistenčne pravice. S tem ne odreka mo pravoslavni Jugoslovanci, ki živijo v naši monarhiji, nobene državljanske pravice. Odrekamo jim le privilegij, negovati tendence, ki vodijo izven monarhije. Kajti te pravice nima noben narod v monarhiji. In tudi — razen Turške — je ni države na svetu, ki bi trpela v svojih mejah stremenje te vrste. Kako bi se namreč godilo državljaniu Srbije, če bi mu prišli na sled, da deluje za združitvijo Srbije s Hrvatsko pod habsburškim žezlom. Dolgo ta mož ne bi živel!

V nasprotstvu s srbsko je hrvatska narodna ideja v svojem bistvu habsburško-dinastična, in sicer tako, da ta ideja s habsburško dinastijo stoji in pada. Izven naše monarhije za politično idejo hrvatstva ni nobenega prostora. Vsak pravi Hrvat čuti dinastično in je pripravljen za vsako žrtev za cesarja, v kojem vidi naslednika kralja Zvonimira. Tako čutijo vsi Hrvati, ki se še niso — »posrbili«, in to je ogromna večina. Posrbili so se pa med Hrvati — liberalci, svobodomislci, ki so padli najprej v zanjke masarikovstva in potem v one velesrbske propagande.

Jedro hrvatskega naroda je ostalo zdravo in nepokvarjeno. Med maso hr-

vatskega naroda živi samo ena narodna ideja: ideja **Velike Hrvatske**.

Velika Hrvatska pa ne pomenja nič drugega kakor združitev jugoslovanstva v okviru habsburško-lorenske monarhije pod hrvatsko-slovensko hegemonijo.

Realizacija te ideje ne bi bila samo nikakor v kvar naši monarhiji, temuč bi jo še neizmerno ojačila tam, kjer je najbolj ogrožena: na slovenskem jugu.

Velika Hrvatska pa pomenja tudi za nas Slovence edino mogočo realizacijo naših narodnih teženj. **Samo v Veliki Hrvatski, v okviru mogočnega habsburškega cesarstva, leži naša narodna bodočnost, nikdar pa ne v »srbstvu« ali v meglenem »jugoslovanstvu«.**

Tisza in Dimović.

Na Srbih leži težak kamen. Strelji, katere je oddal Princip, niso zadeli samo onega, kateremu so bili namenjeni, ampak so približno tako, kakor se pripoveduje v »groznih dogodbah«, prileteli nazaj in udarili tudi one, kateri so moralno zanje odgovorni. Ta rana hudo peče in skeli.

Za svoje rane iščejo Srbi zdravniška in zdravi. Oboje so našli v Budapešti. Grof Tisza se je v svoji neprevidezni odkritosrčnosti pokazal baš takega, kakršen je v resnici: polnokrv Madžar, kateremu je samo Ogrska največja briga, potem dolgo ne pride nič in potem šele monarhija. Tisza je tožalil Srbe in napadel Hrvate, in »lojalni« bosenski Srbi, kakor se same sebe zovejo, so pod vodstvom Dimovičevim šli v Budapešto se zahvaliti svojemu mogočnemu zaščitniku in mu zatrjevali svojo pasjo vernost in udanost. »Mi smo Vam zvesti in udani kakor psi!« (Te besede je rabil!)

Pravijo pa tudi, da se je pri teh besedah grof Tisza spomnil na one zveste pse, ki svoje gospodarje grizejo!

Da se grof Tisza za Srbe vnema, to ni nič čudnega. Če hoče na Hrvaškem parlamentarno vladati, se mora vendar opirati na kako stranko. Da Hrvatov ni izvolil za vladno stranko, ni čudno, ker prvič med Hrvati ni nobenega unijonista več, drugič pa Ogrji ne marajo nikakor držati nagodbe. Če bi bila ogrska politika količnik poštena in lojalna, ne bi bilo prav nobene težave s Hrvati najti srednje poti, ki bi bila za oba de-

la prava. Toda z Ogrji v tem oziru ni govoriti in zato mora vrzel med Hrvati in Ogrji ostati. Vsled tega se pa mora Tisza opirati na Srbe, da mu pomagajo tlačiti Hrvate in po Tiszovem mnenju delati za unijo z Ogrsko, po našem mnenju pa za unijo s Srbijo.

Drugi vzrok, da Tisza protežira Srbe, leži v državnopravnem položaju Bosne in Hercegovine. Danes je Bosna nekak »Reichsland«; to pa vendar ne more ostati na veke tako. Ogrji bi radi Bosno dobili zase. Opirati se pa nimajo na kaj drugega nego na nekdanje »ramansko« kraljestvo. To je vse, in to je bore malo. Če pa pomislimo, da bi tudi bosenski sabor se mogel izreči proti uniji z Ogrsko, potem lahko razumemo Tiszovo prizadevanje za Srbe: Tisza hoče tudi v Bosni tako kakor na Hrvaškem imeti sebi udano stranko, ki naj dela za ogrske interese in ker Hrvatje za Madžare nikdar niso bili vneti in ne bodo, zato mora Tisza božati Srbe.

Seveda ve vsak pameten človek, da Srbi delajo za Ogre le tako dolgo, dokler morajo. Tudi grof Tisza to ve. On ve prav dobro, da srbski kurz na jugu lahko zelo slabo vpliva, ker srbski kurz pomeni madjarizacijo in germanizacijo, in našli se bodo ljudje, ki bodo rekli kakor Rumuni: raje utonemo v srbskem morju kakor v nemško-madžarskem blatu. Na to možnost je bil pa grof Tisza vrh vsega še posebej opozorjen, a pomagalo ni nič. Zanj je to »causa posterior«, češ, to bo že pozneje politična sila pokazala, kako se bodo stvari na jugu razvile, zdaj pa enkrat le germanizujmo in madjarizujmo, dokler se da!

Proti Srbiji se pripravlja demarša. O tej bomo kmalu obširneje izpregovorili. Za danes pa povemo samo eno: Vse demarše, Pašičev odstop, razpust Narodne Odbrane, uničenje mladinskih organizacij in makar kitajski zid ob meji ne bo dosti pomagal, dokler se doma ne napravi reda. Dokler bodo Ogrji branili in zastopali srbske koristi, tako dolgo ne bo miru in srbska propaganda bo vedno cvela. Tisza je izrekel besedo, da se mora naše razmerje do Srbije »razjasniti«. Kaj, ko bi on bolj gledal na to, da pride s Srbi in Hrvati v monarhiji na čisto, tako na čisto, da velesrbska propaganda ne bo več mogoča, ker ne bi imela ugodnih tal? Teh pa ne pripravlja nihče drugi kakor Ogrji.

Demarša.

Dunaj. (»Slovenec«.) Nameravana demarša Avstrije v Belgradu ne bo povzročila usodne komplikacije. Popolnoma izključeno se zdi, da bi se vsled nje razvila celo vojska. Vse velesile brez izjeme delajo za mir in tudi naš zunanji urad je miroljuben, dasi odločen. Alarmantne vesti se pa fabricirajo vse na dunajski borzi od judov, ki so angažirani à la baisse. Pač vlada nekaka nervoznost, toda stvar zdaleka ni tako huda, kakor se vidi.

Bulgarsko časopisje o Srbih.

Bulgarsko časopisje vseh strank in barv z največjim ogorčenjem obsoja srbski sarajevski zločin ter ga pojasnjuje kot logično posledico srbske politike. Srbi so se na izdajalski in razbojniški način polastili bulgarske Macedonije. Ne samo da so v imenu »Slovanstva« pol milijona macedonskih Slovanov (Bulgarov) izročili Grkom, ampak tudi sami prav po razbojniškem in tiranskem zatirajo macedonske Bulgare. Aretacije, izgnanstva, uboji, mabe-nje, oropanje zasebne lasti macedonskih Bulgarov v srbski Macedoniji so tako pogostne in vsakdanje reči, da je bulgarsko časopisje že prenehalo posebe o njih pisati. Isti Srbi se pa drznejo sarajevski zločin uradno opravičevati kot posledico avstrijskega »tiranstva« v Bosni.

V naslednjem hočemo navesti nekoliko odstavkov iz bulgarskega rusofilskega »Mira« (glasilo Gešova), ki je dolgo slepo zaupal v srbsko prijateljstvo.

Srbsko časopisje — tako piše »Mira« — ne skriva svojega veselja nad sarajevskim zločinom, a se hkrati zgraža nad protisrbskimi demonstracijami v Bosni in na Hrvaškem. S tem se Srbi zapletajo v očitno protislovje. Kdor zločinske uboje opravičuje s »tiranstvom«, ta mora še bolj opravičevati nasprotne demonstracije, ki so nastale vsled srbskega zločinskega umora. Ako Srbi trdijo, da je Frane Ferdinand žrtev avstrijske politike, je vendar mnogo bolj resnično, da so Srbi žrtev srbske politike, ki se poslužuje umorov, verolomstva in izdajstva. Sploh je srbsko opravičevanje popolnoma nesmiselno in anarhistično. Po srbskih nazorih bi vsak, komur se kaka vlada zdi tiranska, imel pravico do umorov. Tako bi morali s sveta izginiti vsi vladarji in vse vlade.

LISTEK.

Voja in upor.

Slike.

Francoski spisal Alphonse Daudet. — Prevel Steffkin.

Šola.

Pozno je že bilo tisto jutro in vedel sem, da bom mudil. Strašno sem se bal, da bom zopet zmerjan, zlasti še, ker je rekel gospod Hamel, da bo izpraševal lekcijo o participih in o stvarih jaz nisem vedel ničesar. Mikalo me je, da bi jo krenil mimo šole in se potepel kam v polje.

Vreme je bilo tako čudokrasno, ta, ko lepo.

V meji nad šolo je žrgolel kos in na Rippertovem travniku za žago se so eksercirali Prusi.

Vse to me je veliko bolj vabilo v greh kakor pravila o deležnikih, aži močan sem bil in jadrno sem odbrzel v šolo.

Pred županstvom so se zbirali ljudje in čitali velik razglas na občinski deski. Tam, s tiste table so prihajale k nam vse slabe vesti o izgubljenih bitkah, rekvizicijah, komandturna

povelja; in pomislil sem, ne da bi se ustavil:

»Kaj neki bo zopet?«

Ko sem tekkel čez trg, je zavpil za mano сосед kovač, ki je ravno čital svojim učencem poročilo:

»Le počasi, dečko! Nikamor se ti ne mudi. Zgodaj dovolj boš še prišel!«

»Norčuje se,« sem vzdihnil in ves upchan sem planil na šolsko dvorišče.

Navadno se je pred začetkom pouka razlegal po šoli glasen hrup, da ga je bilo čuti ven na cesto; pulti so se odpirali in zapirali, vse je na glas ponavljalo naloge in si pri tem tiščalo ušesa. Tako se človek uči veliko lažje. In učitelj je z dolgim ravnalom tolkel po mizi in kričal: »Mir!«

Na ta trušč sem računal. Tiho se splazim v klop in ne bo me zapazil. Ali prav onega dne je bilo v učilnici kakor na nedeljsko jutro. Skozi odprto okno sem videl, da že vsi sede na svojih prostorih in gospod Hamel je s svojim dolgim železnim ravnalom marširal med vrstami. Odpreti sem moral vrata in vstopiti sredi te mučne tišine. Kako sem bil rdeč in kako sem trepetal! Pa gospod Hamel me je pogledal brez vsake jeze in rekel prijazno:

»Hitro na prostor, Francek; ravno smo hoteli začeti brez tebe.«

Zlezel sem preko klopi na svoj sedež. Potem šele, ko sem si malce oddahnil, sem zapazil, da je oblečen gospod učitelj v lepo zeleno suknjo, fino naguban jakot in črnosvilene, vezene hlače, ki si jih je privoščil samo, kadar nas je posetil gospod nadzornik ali ob drugih podobnih slovesnostih. In vse v razredu je bilo nekam nenavadno svečano, kar pa me je presenetilo najbolj, je bilo to, da so sedeli v zadnjih klopih, v tistih, ki so bile običajno prazne, ljudje iz vasi, stari Hauser v svojem triogelniku, prejšnji župan, bivši pismonoša in še drugi. Žalostni so bili njihovi obrazi in Hauser je prinesel s seboj prileten, oguljen abecednik, ki mu je oguljen ležal na kolenih, in v njem ogromni naočniki.

Med tem, ko sem se vsemu temu čudil, je stopil gospod Hamel na kateder in dejal z istim mehkim glasom, s katerim me je prej sprejel:

»Deca moja, danes vas poučujem zadnjikrat. Iz Berlina je prišel ukaz, da naj se v šolah in Alzaciji-Lotaringiji poučuje samo še nemški... Novi učitelj pride jutri. Danes je vaša zadnja francoska ura. Prosim vas, bodite pazljivi!«

Teh par besedi... Bog nebeški! Oh! Razbojnik! To torej so razglasili na županstvu!

Moja zadnja francoska ura!...

In še pisati nisem znal. Torej se ni naučil nikoli! Nikoli ne pojdem naprej! Kako mi je bilo zdaj žal izgubljenega časa, zamujenih šolskih ur, ko sem po logih razdiral gnezda in se drsal na Saari! Moje knjige, pred par hipi še tako neznosno težke, moja slovnica, moj veronauk so se mi zazdeli zdaj ljubbi stari prijatelji, ki sem jih zapuščal le s težko dušo. Enako gospod Hamel. Oh misli, da skoro odide, da ga ne bom videl nikdar več, sem pozabil vseh kazni, vseh udarcev z ravnalom.

Ubogi mož!

V počenjenju tega zadnjega dne je oblekel svojo lepo nedeljsko obleko in pojnil sem, zakaj so ti vaški očetje napolnili zadnji konec dvorane. Hoteli so na ta način izraziti svoje obžalovanje, da niso že prej večkrat prišli v šolo. Tudi je bila to neka zahvala našemu učitelju za njegovo štiridesetletno zvesto službo in izvrševanje dolžnosti do domovine, ki se je poslavljala z njim.

Tako daleč sem bil s svojimi mislimi, ko sem nenadoma začul svoje ime. Vrsta je bila na meni. Časa ne bi bil dal z veseljem, samo da bi bil znal povedati ono vražje pravilo o participih glasno in brez napake, toda zapletel sem se že pri prvih besedah in obtičal, z bolečino v prsih se pozibaval v klopi

Niti od daleč ne mislimo braniti tiranstva nad katerikoli narodom. Samo prosimo, da primerjate avstrijsko »tiranstvo« v Bosni s pravim srbskim tiranstvom v Macedoniji. V Bosni imajo Srbi svoje cerkve, šole, stranke, časopise, ki oznanjajo velikosrbsko idejo; Srbi smejo nositi narodne znake in izobešati narodne zastave. A v Macedoniji ne samo da niso dovoljeni bulgarski časopisi in zastave, ampak celo vse bulgarske cerkve in šole so ugrabili Srbi, in največji zločin je, ako se kak macedonski Bulgar imenuje Bulgara. Primerjajte torej avstrijsko »tiranstvo« v Bosni s srbsko »svobodo« v Macedoniji. Seveda mi iz tega ne bomo izvajali srbskih posledic in ne bomo trdili, da imajo Macedonci večjo pravico do umorov. Poudariti hočemo samo to, da se Srbi ne morejo pritoževati nad avstrijskim »tiranstvom«, dokler sami izvršujejo najkrutejšje tiranstvo v Macedoniji in naj nikar ne pričakujejo, da bodo Slovani opravičevali njihove zločine, češ da so v interesu slovanstva. Slovanstvo stoji visoko nad izdajstvom in zločini.

Tako piše najzmernejši bulgarski časopis, ki nikdar ni bil posebno prijazen do Avstrije ter je sedaj iz strankarskih ozirav odločen nasprotnik sedanje bulgarske avstrofilske politike.

Strahovita nesreča v Gorici.

Eksplozija pirotehnične delavnice Ferd. Makuca.
Tri osebe mrtve.

Gorica, 22. julija 1914.

Danes ob tričetrt na 7. uro zvečer se je zgodila v delavnici g. Ferd. Makuca strahovita eksplozija, ki je popolnoma uničila celo poslopje, v katerem je bila delavnica. Pod razvalinami so ostali mrtvi in raztrgani g. Ferdo Makuc, njegova žena in mehanik Rudolf Komel.

Kako se je zgodila nesreča, bo ostalo vedno nepojasnjeno.

Nekako ob tričetrt na sedem se je po celem mestu in po bližnji in po daljnji okolici začel strahovit pok, ki so mu potem sledili še drugi manjši. Koliko eksplozij je vsega skupaj bilo, se niti ne ve. Bolj oddaljeni so mislili, da streljajo vojaki iz topov. Toda kmalu se je po celem mestu raznesla grozna novica.

Učinek eksplozije je bil strašen. Od delavnice, ki stoji poleg hiše Makučeve, ni ostal niti en del zidu.

Ko je došel na pozorišče nesreče naš poročevalec, ni bilo drugega videti ko žalostno grobljo iz katere se je še kadilo. Gasilci so gasili ogenj, ki je nastal v tramovju. Vojaki in policija so takoj obkrožili celo ulico ter druge dohode s Tržaške ceste. Ko so že gasilci bili na licu mesta, se je zgodilo še nekaj manjših eksplozij.

Najprvo so izkopali izpod razvalin dvoje moških razmesarjenih trupel: Ferd. Makuca in Rudolfa Komela. Trupla Makučeve gospe Ivanke pa niso mogli najti. Sodili so, da je morda bila izven hiše. Toda kmalu so našli na travniku del ženske glave. Jasno je bilo, da je to glava Makučeve žene, ki je možu vedno pomagala v delavnici. Poznaje so našli še več kosov mesa in kakih 80 metrov proč tudi del pljuč. — Psa, ki je bil priklenjen, je baje odne-

naprej in nazaj, na levo in na desno in s povešeno glavo bulil predse v tintnik. Dobro sem slišal gospoda Hamela:

»Ne bom te kregal, Francek, zakaj kaznovan si dovolj... Tako mora priti, ker vsak dan si govori človek: ej, časa dosti, naučim se jutri. In kako se potem nameri, vidiš sedaj... To je bila velika nesreča Alzacije, da je svoje učence neprenehoma odlagala na jutri. Danes imajo ljudje prav, ki so trdili: Kaj! Francozi hočete biti in jezika svojega znate ne pisati ne govoriti! Ali glaven krivec nisi ti, Francek! Vsi si imamo dokaj očitati.

»Vaši starši niso dosti cenili vaše uka. Raje so vas pošiljali na polje in na delo v predilnico, da dobe par sousov več. Jaz sam, mari sem jaz nedolžen? Ali vas nisem pogosto pognal na vrt zalivat, mesto da sem delal z vami v šolski sobi? In kadar se mi je zahotelo iti loviti postrvi, ali sem se kaj pomisljal, kako si napravim prosto popoldne?»

Potem je govoril gospod Hamel po vrsti z vsakim o francoščini in nam zatrjeval, da je najlepši, najčistejši jezik, kar jih premore svet; ohranimo naj si ga in ga ne pozabimo nikoli, ker ljudstvo, ki zapade sužnosti, ima ključ do svoje svobode v rokah, dokler je zmogneno svoje materinščine. In slovnico je vzel v roko in nam pojasnjeval našo nalogo. Čudil sem se, kako dobro sem

slo nad 100 metrov daleč. — Železen kos vretena od motorja je neslo nad 100 metrov daleč tik mimo hiše g. Izidorja Nanuta, zidarskega mojstra. — Kosi tramovja so ležali nad 50 metrov daleč po ulici in travniku. Šipe po bližnjih hišah so popokale. V sosednji hiši je vrglo iz zidu podboje od vrat in oken. Neki gospej v sosednji hiši Markičevi je padlo lesovje na glavo in hrbet, ko je ravno šla domov. K sreči je le lahko opraskana. V hiši Izidorja Nanuta je vrglo na tla vse. Tudi po drugih hišah so popadale police in omare. V sosednjih bližnjih hišah ni mogoče zapreti ne oken ne vrat. Strašno je razdejana Makučeva hiša. Dekla Pavla, ki je ravno kuhala večerjo, je komaj ušla snrti. Podrl se je nanjo strop. Reva se je izkopala ven in je na dvorišču hotela proti delavnici pogledat, kaj se je zgodilo. Medtem se je pripeljal mimo g. I. Nanut in je deklico odpeljal proč, ker je nevarnost novih eksplozij bila velika.

Kaj pripoveduje oče nesrečnega Ferdinanda Makuca?

Oče ponesrečenega pirotehnika g. Karol Makuc, ki stanuje dober streljaj proč v svoji hiši onstran Tržaške ceste, je šel ravno na svoj vrt polivat cvetice. Naenkrat začuje grozen pok. Pogleda kvišku in vidi, kako leti po zraku tramovje in kamenje. V hipu je vedel: Moj sin je mrtev. Ko je ubogi oče prišel na kraj nesreče, se ni še vedelo, ali je mrtva tudi sinova žena. Ko se mu je povedalo, da je niso še našli, je vzdihnil: Da bi vsaj nje ne bilo v groblji. Saj nekaj bi mi bilo rešeno. Ko sem vprašal ubogega očeta, če se je sin zavedal velike nevarnosti svojega posla, je dejal: Dobro, dobro je vedel, da je to zelo nevarno. Zato je pa tudi ravnal vedno skrajno previdno.

Vzrok nesreče morda prevelika naglica?

G. Izidor Nanut, ožji prijatelj in sosed Makučevih, pripoveduje: Še danes sem mu izvršil načrte njegove delavnice, ki jo je imel preurediti. Glavarstvo je zahtevalo načrte. Bil sem pri njem še ob 11. uri dopoldne. Oba, mož in žena, sta mi tožila, da imata grozno dela. Imeli so izvršiti 400 topičev še danes in jutri. 100 topičev je imelo biti izvršenih še nocoj. Bil je že dopoldne pripravljen zaboj, da jih spravijo in odpošljejo. Gospa je zadnje čase vedno delala v delavnici, da je šlo delo hitreje od rok. Zato si je rajše najela služkinjo. Živela sta v takem soglasju med seboj, da je to naravnost zgledno.

Žrive.

Rajni Ferdinand Makuc je bil izredno delaven mož, ki je hotel svojo obrt vedno bolj dvigniti. Star je bil 36 let. Njegova žena — lepa in stasita gospa — je bila stara 26 let. Bila je hči kavarnarja Lebana na Stolnem trgu. Otrok nista imela. Bila pa sta zelo pobožna katoličana in dobra Slovenca. Kakor nam poročajo, je družina vsak teden prejela sv. zakramente, večkrat med tednom jih je bilo videti v cerkvi. — Ubogi in užalosteni družini Makučevi izrekamo tem potom naše najgloblje sožalje na tako tragični izgubi sina in brata, sina in svakinje.

Pokojni mehanik Rudolf Komel je rodom Goričan in zapušča vdovo s tre-

vse razumel; vse, kar nam je razlagal, se mi je zdelo lahko. Tudi pazil menda nisem nikoli tako vestno in zdelo se mi je, da i on ni še nikdar predaval tako potrepljivo. Videti je bilo, kakor da nam hoče ubogi mož, preden odide, zapustiti vse svoje znanje.

Ko je končal s slovnico, smo prišli k lepopisju. a tisti dan nam je gospod Hamel prinesel čisto nove predloge. v lični okrogli pisavi je stalo na njih: France, Alsace, Alsace, France. Kakor da je vihralo po pulnih nebroj majhnih zastavic! Videti nas je trebalo, kako tiho in pridno smo delali! Slišati je bilo samo škrtanje peres po papirju. Dvoje, troje hroščev je pribrnelo skozi okno v sobo in nihče se ni zmenil za nje, niti najmanjši ne, temveč potezali so svoje poševne črte s tako skrbnostjo, kakor da pišejo resnično francoščino.

Od časa do časa sem dvignil glavo iznad zvezka in videl sem gospoda Hamela, kako je nepremično stal na katedru, ogledoval predmete v sobi, kakor da hoče odnesti s seboj v srcu celo to veliko učilnico. Pomislite! Štirideset let! V isti hiši, v isti izbi! Samo klopi so se bile obrabile vsled dolge uporabe. Orehi na šolskem vrtu so porastli, in hmelj, ki ga je zasadil on, se je oklepal oken vse gori do strehe. Kako je morala žgati moža zavest, da bo prisiljen ostaviti vse to in je čul korake svoje sestre, ki je v stanovanju nad nami posprav-

mi otročiči, katerih je eden star komaj nekaj mesecev.

Trupla so ob 9. uri zvečer prepeljali na pokopališče.

Avstrija in Srbija.

Načelnik generalnega štaba prekinil svoj dopust.

Iz Inomosta se poroča: Načelnik generalnega štaba Conrad von Hötendorf, ki je bil v nedeljo na Dunaju, je zopet prekinil svoj dopust v Innichu in je odpotoval na Dunaj in v Iši, kjer ga danes ali jutri zasliši cesar.

Tisza o položaju.

V včerajšnji seji ogrske zbornice je odgovoril Tisza na interpelacije o položaju, da ni v interesu dežele, da bi v sedanjem trenutku razvil vprašanja, o katerih bo mogoče v kratkem jasno govoriti.

Pred demaršo v Belgradu.

Na Dunaju se dementira govorica, da bi bil grof Berchtold obiskal nemškega poslanika Schoena in da se namerava sestati z nemškim državnim kanclerjem Bethmann-Hollwegom. — O demarši v Belgradu namerava dunajska vlada ostale velesile obvestiti šele, ko bo že izvedena, da se ne bo mogla v zadevo, ki se tiče zgolj Avstrije in Srbije, nobena druga država vmešavati. Nemčija pa bo o koraku v Belgradu najnatančneje obveščena. Nemški krogi upajo, da se zadeva s Srbijo mirno reši; tudi v Peterburgu niso pesimistični in upajo na mirno rešitev spora s Srbijo. — Poučeni dunajski krogi naglašajo, da Tiszova izjava, da ne more ničesar izjaviti o položaju, kaže, da položaj tudi dunajskim krogom nalaga veliko rezervo, ker gre za velike interese. V kratkem se javnost o položaju jasno pouči.

Angleži sodijo, da bo Rusija stala za Srbijo.

Veleoficiozna »Westminster Gazette« piše: Avstrijska nota se Srbiji še ni izročila, a gotovo je, da nima značaja ultimata. Dokument je gotovo resno mišljen in upamo, da bo srbska vlada spoznala, da mora Avstrija v teh okolnostih tako akcijo podvzeti in da jo v taki tehtni zadevi zadovolji. Po vseh poročilih čaka Evropa z veliko resnobo na verjeten ali le mogoč izid diskusije med Avstrijo in Srbijo. Naravno je, da se posveča velika pozornost stališču, ki ga mogoče Rusija zavzame. Ne smemo pozabiti, da bi Rusija lahko prišla v kočljiv položaj, da bi podvzela akcijo, ki bi je, če bi šlo samo po njeni želji, sicer ne. Srbsko čustvo je namreč edina stvar, s katero ruska duša vedno sočustvuje in zato bi bilo blazno trditi, da bi se to čustvo do dna ne pretreslo, ako Avstrija napade pravoslavno slovansko državo, kakoršna je Srbija. — »Times« pa ponavljajo, da je Srbija dolžna, da aktivno podpira poizvedbe in kaznovanje povzročiteljev in pomočnikov sarajevskega umora. Avstro-ogrška vlada je postopala dozdaj zmerno. Načrt pa — nadaljujejo »Times« — od Srbije zahtevati, da bi pri zatiranju velesrbskega gibanja sodelovala z akcijo, ki bo škodila njeni neodvisnosti, in to zahtevo izvesti z grožnjami ali z vojsko, obsega odkrite nevarnosti ne le za monarhijo, marveč tudi za mir Evrope. Nevarnosti

za Avstrijo bi bile velike. Če bi bilo mogoče spor lokalizirati, bi bilo drugače, a ni upati, da bi se mogel lokalizirati.

Dunajski srbski poslanik

Jovanović se odpelje te dni z Dunaja v Belgrad, da poroča o položaju.

Nemško časopisje o položaju.

»Lokalanzeiger« objavlja očitno inspirirano izjavo, ki izvaja, da upa na mirno rešitev avstro-srbske krize. Vse je odvisno, kakšno stališče zavzame belgrajska vlada nasproti upravičenim avstrijskim zahtevam. Poročila o mobilizaciji avstrijske armade so izmišljena. V Berlinu in v Rimu so bili o vsebini dunajske note zaupno poučeni in se je v Berlinu demarša odobrila. »Deutsche Tageszeitung« piše: Ni treba šele dokazovati, da politika nemške vlade ne želi vojnega spora med Avstrijo in Srbijo. Pač pa odgovarja resnici, da stoji javno mnenje v Nemčiji na strani zaveznika. Priprčani smo, da ravno tako sodijo uradni nositelji nemške politike in da zastopajo to mnenje na Dunaju in v drugih političnih središčih Evrope.

Vpoklicanje srbskih rezervnikov.

Na Reki so vpoklicali pod orožje 30 srbskih rezervnikov. Nekateri med njimi so se pa policiji prijavili in izjavili, da se ne odzovejo vabilu in da ostanejo na Ogrskem.

Preiskava o sarajevskem atentatu v Belgradu.

Milan. »Corriere della Sera« javlja iz Belgrada: Srbska vlada se je že pripravila na morebitne diplomatske korake Avstro-Ogrske vsled sarajevskega zločina. Belgrajska policija je takoj iz lastne inicijative začela poizvedovati, kaj sta delala Čabrinovič in Princip v Belgradu. Ni se moglo najti ničesar, kar bi moglo dokazovati, da sta bila atentatorja v zvezi z makedonskimi komitaši in drugimi političnimi društvi, dasi ni policija opustila ničesar, kar je bilo v njeni moči, da pride temu na sled. Policijski komisar, ki vodi te preiskave, je rekel dopisniku »Corriere della Sera«, da je dosedaj zaslišal preko sto oseb, med temi tudi ženski, pri katerih sta stanovala Princip in Čabrinovič, toda poizvedelo se ni ničesar, izvemši ono, kar je že bilo objavljeno v časopisih. Oni Čiganič, ki da je dal Čabrinoviču bombo, se ne nahaja več v Srbiji. Ne zna se niti, kam je šel. Bivši Principovi sošolci pravijo, da so ga smatrali za malo resnega in eksaltiranega mladiča. Policija je končno ugotovila, da v Belgradu prodaja več trgovcev z orožjem browning-pistolet. Toda v Srbiji je prodaja orožja prosta in je more kupiti, kdor hoče. Komisar je še pristavil, da se avstrijskim oblastim naznani uspeh belgrajskih preiskav, ako bodo to želele. (Beležimo kot kronisti.)

Mobilizacija angleškega brodograditelja.

Iz Londona poročajo: Na kraljev ukaz se bo poizkusna mobilizacija angleške mornarice podaljšala do 15. avgusta. Med tem časom mora biti ojačeno stanje moštva kompletno.

POROČILA O VELESRBSKI PROPAGANDI.

Protiv »Omladin« in »Sokolu« na Hrvatskem.

Ogrski brzojavni urad poroča: Policija je 22. t. m. v Osijeku razpustila društvo »Omladina«, ki se je brez potrjenih pravil pečalo z narodno propagando. Policija je tudi pri osješkem »Sokolu« izvedla hišno preiskavo in je tajniku »Sokola« dr. Belajčiču zaplenila knjige in pisma. V Karlovcih je mitroviško državno pravdnštvo izvedlo hišne preiskave v društvenih prostorih Sokola in v stanovanju predsednika Sokola.

Principu se v preiskovalnem zaporu dobro godi.

»Zeit« poroča iz Sarajeva: Principa zdaj v zaporu v interesu preiskave zelo dobro negujejo, medtem ko so prej ž njim ostro postopali. Kadar ga zaslišujejo, sme piti črno kavo in kaditi bosenski duhan. Principove izpovedi obsegajo že velik zvezek. Zgovoren je postal, kakor pripoveduje, zato, ker zaničuje vse tovariše, ki niso imeli poguma izvesti dejanje, ko se je vozil mimo prestolonaslednika.

Bosenski Hrvati in mohamedanci so sklenili, da bodo nastopili proti agrarni predlogi, ki jo namerava staviti Dimovićeva strnaka, da ne bo sprejeta. Mohamedanci pa nameravajo Hrvate podpirati, da se pridruži Bosna Hrvatski.

Vesti iz Hercegovine.

»Hrvatski Dnevnik« poroča iz Mostare, da so 17. t. m. zaprli tamkaj pre-

iskovalnega sodnika na okrožnem sodišču Srba Luka Saviča, ki je v restavraciji Wregg odobral atentat na pokojnega prestolonaslednika. Aretovani sodnik ni samo odobral atentata, temveč je tudi dejal, da bi kaj takega Hrvati ne mogli nikdar storiti, ker niso junaki, a za tak posel je treba junakov! Pri tem se je tako razvnel, da je zbudil pozornost pri sosednjih omizjih, za katerimi so sedeli nekateri častniki in ga je dal aretovati stotnik Anton Fiala, ko je čul njegove besede. Kakor poroča »Hrvatski Dnevnik«, je aretovani sodnik izvedel že sam osem preiskav zaradi istega delikta, vsled katerega je bil on sam aretovan. Pač čudne razmere! Še bolj čudno je pa to, da so sodnika po zaslišanju izpustili na svobodo (!!!), baje vsled intervencije nekega Pretraki-Petroviča, ki je njegov prijatelj in somišljenik. Medtem ko se srbski sodnik svobodno izprehaja, zaslišijo priče proti. Dve priči ste protestirali pri poveljujočem generalu, ker so oblasti izpustili sodnika na svobodo.

Iz Nevesinja poročajo, da je na poti iz Gačke napadlo šest ljudi vojaški avtomobil. Vojak, ki je vodil avtomobil, je streljal. Strele je čula neka bližnja vojaška patrulja, ki je prihitela v bližino ter aretovala padalce.

»Hrvatski Dnevnik«, tudi poroča, da so zaprli Atanazija Šolo. — V Nevesinju so napadli neki Srbi mohamedance, od katerih je eden tako nevarno ranjen, da brčkone ne bo okreval.

Srbski cerkveni denar za »Narodno Obrambo«.

Belgrajski »Mali Žurnal« poroča, da je belgrajski metropolit Mitrofan ukazal srbskemu duhovništvu, da darove, ki so jih prejeli na Vidov dan, ne smejo porabiti za cerkvene namene, temveč jih izročiti »Narodni Obrani«. Do sedaj je »Narodna Obrana« prejela okoli 5000 dinarjev tega denarja.

Politične odredbe v Sarajevu.

Policijske odredbe, ki so bile v Sarajevu uvedene skupno s prekim sodom, so odpravljene. Sedaj morejo biti gostilnice in drugi lokali zopet ponoči odprti. V družabnem in prometnem življenju je nastopilo zopet normalno stanje.

Preprečen napad na avstrijsko vojašnico.

Iz St. Paveze poročajo: Kmetje iz Judije pripovedujejo, da je v noči 17. t. m. hotel neki človek s pomočjo dinamita in bombe pognati v zrak kojniško vojašnico s 125 vojakov in ravno tolikimi konji. Opažen od straže pa je pustil na licu mesta kovček z dinamitom in eno bombo ter pobegnil čez polje. Dne 18. t. m. zvečer je pa bila aretovana neka ženska v bližini vojašnice. Odpeljali so jo v Mitrovico orožniki. Tudi pri njej so našli kovček z bombo in dinamitom. Natančnejše podrobnosti niso znane.

PRESTOLONASLEDNIK POVIŠAN ZA POLKOVNIKA.

»Fremdenblatt« poroča, da je cesar povišal prestolonaslednika nadvojvodo Karola Franc Jožefa za polkovnika in poveljnika huzarskega polka Cesar Franc Jožef I. št. 1, ki je na Dunaju nastanjen.

§ 14.

Današnja »Wiener Zeitung« objavlja cesarsko odredbo, ki določa 2.500.000 kron kot izreden prispevek državnemu melioracijskemu zakladu, da se vsaj del potrebnih melioracij izvede, kar je potrebno, da se zadovolje deželne postavljajo, ki so odvisne pri svojih melioracijah od državne podpore.

ZAPUŠČINSKA OBRAVNAVA PO RAJNEM PRESTOLONASLEDNIKU

je zapletena in bo trajala vsaj eno leto. Zavarovan je bil rajni prestolonaslednik za 30. vojvodinja. Hohenberg pa za 15 milijonov. Cesar najbrže doda toliko, da bodo otroci imeli 60.000.000, tako da pride na vsakega otroka 20.000.000 K. Konopište, Ilumec in Artstättent tudi obdrže otroci.

DR. DIMOVIČEVA DEPUTACIJA PRI GROFU STÜRGKHU.

Min. predsednik grof Stürgkh je zaslišal 22. t. m. dr. Dimoviča, dr. Jojkiča in dr. Vaziča. Konferenca je trajala eno uro. Srbski poslanci so zagotovili, da je ogromna večina bosenskih Srbov zvesta monarhiji in dinastiji in da naj se ne smatrajo Srbi odgovorni za zločin 28. junija. Grof Stürgkh je odgovoril z daljšim govorom, v katerem je izjavil, da je Avstrija vedno odobrala enakopravnost nasproti vsem trem konfesijam. Bosna se mora zopet pomiriti in Srbi morajo svojo lojalnost cesarju in državi nedvomno dokazati. Glede na razmere v Bosni in v Hercegovini je izjavil: Uvedena preiskava je žal pokazala, da je mladina

in da so tudi nekateri intelektualni krogi znali za zaroto v Sarajevu, oziroma da so po njej kompromitirani. Odstraniti se morajo državi nevarni elementi, da bo mogoče na čistem terenu graditi dosedanje politiko po starih smereh. Dognati se morajo vzroki zla in se pečati ne zgolj z njegovimi znaki, če se hoče doseči, da bolezen korenito ozdravi.

NOVE ZAHTEVE VOJNE UPRAVE.

»Militärische Rundschau« poroča, da bodo že jeseni delegacije zborovale. Vojna uprava bo predlagala, da naj se izboljšajo plače gažistov v armadi in v mornarici, kar bo stalo vsako leto 15 milijonov kron. Nadalje bo vojna uprava zahtevala kredit za nabavo novih havbic, ki bodo iz jekla.

PROTINEMŠKE DEMONSTRACIJE V MORAVSKIH ORLICAH.

Po polnoči so se na Marijinem Griču od nemških izživačev izzvali Čehi zbrali, ki so korakali v Moravske Orlice. Med potjo so pobili okna pri pokopališkem poslopju in opustošili nemški športni prostor. Orožniki so demonstrante razgnali, a so se zopet zbrali in pobili okna na poslopju Rossegerjevega nemškega otroškega vrta.

ODSTOP VSEUČILIŠKEGA PROFESORJA DVORNEGA SVETNIKA LAMMASCHA.

Profesor kazenskega in mednarodnega prava na dunajskem vseučilišču dvorni svetnik Lammasch je vpokojen. Proforski kolegij predlaga za njegovega naslednika profesorja kazenskega prava na nemškem vseučilišču v Pragi Vaclava grofa Gleispacha.

PREGANJANJE RUMUNSKIH DIJAKOV NA OGRSKEM.

V Sibinju je zaprtih 30 rumunskih dijakov in ena dijakinja, ker so ob izletu na deželo v vlaku zabavljali proti Ogrski, vsled česar so jih obmejni policisti aretirali. Preiskovalni sodnik jih je ukazal zapreti, ker je baje eden med njimi s palico pretepel orožnika in ga opljuval.

VOHUNSKA AFERA V DALMACIJI.

Šibenik. Kakor znano, je bilo pred desetimi dnevi več uradnikov italijanske karbidne tovarne »Sufid« zaradi vohunstva in veleizdaje aretiranih. Aretacije so se izvedle na podlagi ovadbe nekega vojašk. inženirja, prideljenega šibeniškemu vojaško-postajnemu poveljništvu. Rezultat hišnih preiskav na stanovanjih italijanskih uradnikov je v polnem obsegu potrdil ovadbo. Sedem italijanskih uradnikov je sedaj zaprtih, obdolženih vohunstva v prid Italije in veleizdaje. Proti uradniku Colombiniju, ki je baje italijanski častnik, bo razpisana v kratkem kazenska obravnavna zaradi vohunstva in žaljenja Nj. Veličanstva. Zanimivo je dalje, da se je uradnik Perganelli bavil s konstrukcijo neke vrste hidroplana, s katerim bi lahko metal bombe na bojne ladje in obmorske trdnjave. Intervencija italijanskega konzula v Zadru pri šibeniških oblasteh v prilog aretiranih je bila brezuspešna.

STAVKE V RUSIJI.

Delavski nemiri 21. t. m. zvečer so bili v Peterburgu jako resni. V nekaterih ulicah so nalepili politične oklice, v katerih so delavci prebivalstvo pozivali na pomoč, da se izvojuje svoboda shodov, časopisja in govora. Delavci so v gručinah korakali po ulicah in grozili, da pobijejo okna trgovin, ki bi se ne zaprele. Do polnoči so razbili 200 voz poulične železnice. 22. t. m. ni v Peterburgu električna železnica vozila. Zaprli so 52 oseb. V Peterburgu stavka do 150.000 delavcev. 22. t. m. je 300 delavcev ustavilo na progi neki osebni vlak, ki se je peljal iz Peterburga. Potnike so prisilili, da so izstopili. Podrli so brzojavne drogeve in so tir zabarikadirali. V Rigi stavka 40.000 delavcev, tudi v Jekaterinoslavu so pričeli delavci stavkati.

PRED NOVO SPOŠNO STAVKO V ITALIJI.

Osrednji odbor železničarjev se je 21. t. m. trikrat tajno posvetoval in se je, kakor poročajo, odločil za energično stališče. Generalna stavka se proglasi danes. Glavni svet italijanskih strokovnih društev je sklenil, da bo postopal solidarno z železničarji.

ANGLEŠKI KRALJ VZNEVOLJIL ČASOPISJE ANGLEŠKE VLADNE STRANKE.

21. t. m. se je v Londonu otvorila ulstrska konferenca. Ob otvoritvi je angleški kralj izjavil, da se lahko izogne državljanski vojski ob zadostnem spravljivem duhu. Konferenca se je vršila v prijaznem tonu. Liberalno časopisje kralja radi njegovega govora

oostro napada, češ da je tako govoril, kakor bi lahko govoril vsak konservativni kandidat. Kljub temu se sodi, da bodo konference uspešne.

MILIJONSKA TOŽBA PROTI ŠKODA-DRUŽBI.

Bivši ogrski poslanec in profesor na budimpeštanski politehniko Pavel Lazar je vložil proti družbi Škoda tožbo, v kateri gre za milijone. Profesor Lazar trdi, da je sklenila družba z njim pogodbo, da če se na Ogrskem ustanovi tvornica topov, postane on ravnatelj in se mu zagotovi še prime-re postranski zaslužek. Ogrska tvornica topov se je ustanovila, nasproti Lazarju pa družba ni držala, kar je obljubila. Lazar zahteva zdaj 500.000 kron odškodnine, ker ni bil imenovan za ravnatelja, in skozi 30 let vsako leto 25.000 kron.

NEURJE V BULGARIJI.

Sofija. V krajih Jamboli, Lom in v bližini je napravila poveljenj velikansko škodo, ki dosega višino deset milijonov frankov. Do sedaj so 100 trupel potegnili iz valov, toda število mrtvih je mnogo večje.

Slovenski viničar o nadvojvodinji Ziti.

Vojvodska hiša Parma ima v bližini Cmureka dva gradiča: »Brunse« in »Weinburg«, kjer stanuje del vojvodske rodbine, posebno v poletnem času. H gradu Weinburg spada več krasnih vinogradov v Slovenskih goricah. Viničar Franc Breznik, ki je dolga leta obdeloval enega teh vinogradov, pripoveduje sledeče: »Vojvodinja Zita je v poletju leta 1910. delj časa bivala na gradu Weinburg. Bilo je proti koncu meseca julija, ko sem prinesel na grad košaro marelic. Šel sem skozi gaj gradu Brunse, ko mi pride nasproti več vojvodskih otrok. Obstopili so me in se začeli s menoj prijazno pogovarjati. Vprašali so me, če težko nesem itd. V tem pa zavoni v grajski kapelici pol-dan. Vojvodinja Zita — to ime sem večkrat slišal, ko se prišel na grad — je takoj pozvala vse, naj molimo angelsko češčenje. Vojvodski otroci so molili v nekem tujem menda francoskem jeziku, jaz pa slovenski. Ko smo domolili, je Zita pozdravila vse s »Hvaljen bodi Jezus Kristus« in so rajaje šli naprej.« Tako preprosta, ljudomila in globoko verna je hodoča avstrijska cesarica Zita.

Dnevne novice.

+ **Prepozen svet.** Šefa liberalne stranke je sobotni »Slovenec« članek »Popolna jasnost« tako zmešal, da ne ve več prav ničesar odgovoriti. Pravi, da ne more več drugega reči na to, kakor: »Bog daj norcem pamet.« Ako bi se načelnik liberalne stranke vsaj par dni prej, kakor je napisal zagovor v »Narodu«, spomnil tega modrega voščila, bi mu ne bilo treba liberalcem šele sedaj takih receptov dajati, kakor jim jih sedaj!

+ **Zelena zavist.** Sobotni članek dr. Lampeta o »zapravljenih milijonih«, v katerem je natančno do zadnje številke dokazal, da je melioracijski fond še cel in šteje nad 10 milijonov kron, je vzbudil med liberalci veliko zavisti. Ni čuda, ker sami nimajo drugega pokazati, kakor berač prazne malhe. »Narod«, ki mu je čisto sape zmanjkalo pri teh številkah, ne more drugega povedati, kakor to, da je članek »kolobocija«. »Da večini deželnega odbora na Kranjskem ne verjame niti ene besede, ker ni vredna najmanjšega zaupanja.« Da, da, kolobocija! Ampak liberalci bi si vseh pet obližnili, ako bi imeli to »kolobocijo« v svojih praznih kasah!

+ **Kdo dela za denar.** Današnji »Dan« piše: »Klerikalci so vsega zmožni. Saj vidimo: čem večja je moč konfidentske stranke, tem bolj je slovenski narod zatiran, ker konfidenti se še nikdar in nikjer niso potegovali za narodne pravice, oni delajo vedno samo ono, kar jim naroči oni, ki jih — plača. Naj se konfidenti nikar ne čutijo užajljene. Zastonj nobena stranka na svetu ne bo delala tega, kar sedaj delajo naši klerikalci konfidenti, to se dela samo za denar.« — Kdor hoče slovenskemu narodu prav in dobro, bo hvalen odločni pisavi naših listov, ki delajo čista pota v javnosti na jugu. Kdor vidi le en meter naprej pred sabo in nima brijavih oči, bo priznal, da je to edina pot, ki bo slovenstvo na jugu države vzdržala. Take stvari se ne plačujejo, ker se sploh ne morejo plačati. Slovenska javnost že vé, kdo je plačan in kdo ni, kdo dela politiko iz vesti in prepričanja in kdo pleše po tujih notah. »Dan« gode in vrli lajno, zastonj je gotovo ne. Ako bi ne bilo tako, bi »Dan« že kdaj konec vzel, kakor ga je

pokojno »Jutro«. Vsaka reč ima svoje meje, tako tudi lažnjivost in predrznost. To naj si »Dan« zapomni.

+ **Kult konfidentskega in vele-srbstva.** Nesramnost srbskih listov, bodisi onih iz kraljevine, bodisi onih iz naše monarhije presega vse meje. Zagrebški »Srbobran« piše v torkovi številki pod naslovom »Kult konfidentskega«, da »pravaši in Radičevci ter »Šusteršičevi klerikalci« v Hrvatski, Bosni in na Slovenskem, z zanosom, »vrednim boljše stvari«, sistematsko, po načrtu delajo na to, da bi cel narod pretvorili v en sam konfidentski brlog.« Nas to seveda prav nič ne boli. Ako je kult konfidentskega to, da pišemo v nujnem interesu slovenskega in hrvatskega naroda proti velesrbstvu, ker hočemo močno Avstrijo, potem je tako delo seveda z velesrbskega stališča lahko »konfidentsko«. Mi bomo vedno ostali v boju proti srbskemu veleizdajstvu, naj se potem pojavlja v tej ali oni luči. Značilno je za »Srbobran«, da v isti številki z nekim prikritim veseljem prinaša debelo tiskano vest londonskih »Times«, da bo Rusija brez-pogojno stala na strani Srbije, ako bi Avstro-Ogrska stavila Srbiji take zahteve, ki bi tangirale njeno neodvisnost. »Srbobran« je pač blagor Belgrada bolj na srcu, kakor interesi naše države.

+ **Tudi velenemško propagando je treba s koreninami izruvati!** Kakor znano, se nahaja v ljubljanskih zaporih osem slovenskih dijakov, ki so se dali zapeljati od »jugoslovanske« propagande. Kakor je umestno, da se po besedah grofa Tisze v monarhiji izruje vsako velesrbsko gibanje s koreninami vred, ne glede na to, da se mora država vladati ne po nemško-madžarski hegemoniji, ampak po načelu enakopravnosti — tako je potrebno, da se zatre tudi vsaka druga iredenta, predvsem pa velenemška. Ta ni nič manj nevarna kot velesrbska. Glede velenemštva se pa čujejo v Ljubljani čudne vesti. Govori se namreč z vso gotovostjo, da so imeli dijaki tukajšnje nemške gimnazije tajno društvo »Großdeutschland«, ki je gojilo veleizdajalske tendence in šlo v tem tako daleč, da je nekega člana, ki je edini »glasoval za Avstrijo«, izbacnilo. Jako čudno pa je, da ravnateljstvo proti temu tajnemu društvu ni nastopilo, če je res — kar se govori — da je zanj vedelo. Menda se zdaj vlada za to afero zanima. Čisto samoposebi umevno je, da tudi ti Velenemci spadajo pred tribunal in se upravičeno pričakuje, da bo oblast posegla tudi v to gnezdo in odkrila, kdo so neki tisti krogi, ki se po graških listih bahajo s svojim »avstrijskim patriotizmom«, svoje mlade ljudi pa šuntajo zoper Avstrijo!

+ **Istrsko katoliško dijaštvo priredi 29. in 30. t. m. (sredo in četrtek) svoj letni sestanek in občni zbor Akad. prosvetnega društva »Dobrile« na prelepem otoku Košljunu. Ker je »Dobrila« osnovan za Slovence in Hrvate skupaj, je splošna želja, da vstopi v društvo kaj več Slovencev. Kdor želi vstopiti, naj pride na Košljun, da spozna malo istrske razmere in potrebe ter dobi krepkih impulzov za smotrno prosvetno delo med ljudstvom. Prav posebno vabimo Dobrilaši v svoj krog bogoslovce tržaške škofije in tov. abituriente, ki nameravajo vstopiti v goriško semenišče za Trst ali Poreč. Za vse te je potovanje po Istri več nego šport, zanje je nujna potreba; Istru potrebuje duhovnikov-delavcev, ki bi jo poznali in ljubili, dela pa je tam čez glavo in ga bo vedno več. Dobrodošli torej vsi, ki želite Istro poznati in posvetiti svoje sile delu za krščansko prosveto na njenih treh! Na Košljunu boste videli, da slovensko-hrvaška vzajemnost ni gola publicla, lepodoneče napitnice bodo bolj v ozadju, govoriti imamo o resnih stvareh, zato pa bo občevanje tembolj prijetljako in intimno. — Z Reke odidem skupno na parniku v torek, dne 28. t. m. na 55 min. popoldne; zadnji vlak dospe na Reko ob 11. uri 55 min., torej eno uro pred odhodom. S Košljuna oddidejo abiturienti na sestanek v Trst. Na svidenje!**

— **Vodovod za Sorško polje.** V nedeljo, dne 19. t. m., so se na povabilo gospoda poslanca Jarca sešli v Smartnu pri Kranju zastopniki občin Stražišče, Mavčiče, Stara Loka in mesto Loka, da se posvetujejo v zadevi vodovoda za te občine. Inženir gospod Podkrajšek in gospod poslanec Jarc sta poročala. Splošen načrt za občini Stražišče in Mavčiče je bil gotov že pred več kot enim letom. Med tem pa so se oglasile še druge občine, naj se vodovod zgradi v širšem obsegu, namreč za celo Sorško polje in za mesto Loka ter za Staro Loko. — Studenci pod Sv. Joštom bi zadostovali za občini Stražišče, Mavčiče in za vas Zabnico, za večji vodovod pa bi ne imeli dovolj vode. Treba je bilo

iskati drugih vrelcev, in tu je vodovodno vprašanje prišlo do mrtve točke. Studenci pod Lubnikom ali v Hrastniku niso primerni, bi tudi celo zgradbo preveč podražili, ker so oddaljeni. Najprimernejši bi bil studenec pod Križno Goro. Ta ima dovolj vode in ni preda-leč; toda ta studenec daje vodo potoku, ki teče skozi Staro Loko. Zato se Staro-ločani upirajo, da bi se porabil za vo-dovod. — Naročilo se je torej gospodu inženirju Podkrajšku, naj si ogleda še druge studence. Na vsak način bo tre-ba to zadevo pospešiti, ker občini Mav-čiče in Stražišče sta vodovoda zelo po-trebni. Ako se ne more vodovod zgra-diti v večjem obsegu, naj se zgradi vsaj za občine Mavčiče, Stražišče in za Zab-nico. Priznati pa se mora, da bi bilo pametneje, zgraditi vodovod v večjem obsegu, ker bi bila zgradba in tudi vzdrževanje vodovoda cenejše. Zeleti je, torej, naj bi se občine v zadevi studen-cev zedinile.

— **Sozljajna seja občinskega odbo-ra dobrunjskega dne 19. julija 1914.** Ob-činski odbor dobrunjski izraža svojo neizrekljivo bolelost nad nenadomestno izgubo preljubljenega prestolonasledni-ka nadvojvode Franc Ferdinanda, dike in nade naše mile Avstrije in njegove blage, tudi v smrti mu zvesto na strani stoječe soproge vojvodinje Zofije ter obsoja z najglobljim ogorčenjem ta ostudni prokletstva vredni sarajevski zločin in prosi, da se ta najspoštlivejši izraz iskrenih čustev in neomejena vda-nost ljudstva do Njega Veličanstva, na-šega preblagega sivolasega vladarja in do cele vladarske hiše predloži Naj-višjemu prestolu.

— **Šmarsko okrožje Orlov priredi v nedeljo, dne 26. julija, II. mla deni-ški tabor pri Sv. Magdaleni, zdru-žen z javno telovadbo v marju.** Ob pol 9. uri dopoldne sprejem na kolodvoru, ob 10. uri dopoldne sveta maša na Mag-dalenski gori, nato tabor pred cerkvijo, kjer govori deželni poslanec g. dr. Vl. Pegan. Po taboru obhod po Šmarju. Ob 12. uri kosilo. Ob 1. uri skušnja. Ob 2. uri litanije v farni cerkvi, nato javna telovadba. Po javni telovadbi prosta za-bava, kjer govori Zvezni predsednik in državni poslanec br. dr. L. Pogačnik. Ob 8. uri zvečer odhod gostov na kolo-dvor. — Okoličani, v nedeljo, 26. julija, v Šmarje!

— **Tifus v Novem mestu.** Na novo-meškem sejmišču »Loka« igra dijaštvo nogometne igre. Fantje so razgreti in pijejo iz malega studenčka pod nekda-njo smodnišnico. Ta voda izvira izpod pokopališča. V to se izliva voda iz zgor-njega sejmišča in vile trasijskega od-delka. Po dolgih žilah se voda sicer iz-čisti in izgleda kakor kristal. Vsed vživanja te vode pa je zbolelo več gim-nazijcev na legarju. Dosedaj jih leži šest; med temi sin sodnega predstojni-ka Toporič, sin bivšega oskrbnika gra-šćine Poganic Schneider in njuni tova-riši. Mesto naj bi izvirik zasulo in ga izpeljalo v Krko.

— **Potres v Novem mestu.** Dne 22. t. m. ob 11. uri 55 minut se je čutil mo-čan več časa trajajoč potresni sunek. V sobah so steklenice zažvenketale in se je tresla oprava.

— **Ribniški pododbor »Slovenske dijaške zveze«** ima v torek, 28. t. mes., pri Novi Štifti skupno sv. obhajilo s sveto mašo. Za tem se vrši prijateljski sestanek v prostorih g. Fajdige istotam. Prosim, naj se ga vse katoliško nar. dijaštvo gotovo udeleži. Pokažimo, da se tudi v dejanju ne sramujemo poka-zati svojega katoliškega prepričanja. Presv. Euharistija nam bodi opora, da moremo po vzvišenih idealih uravna-vati svoje privatno in javno življenje. Tovariši, pridite olikor mogoče številno!

— **Romanje iz Velikih Lašč** — dne 20. in 21. t. m. s posebnim vlakom pod vodstvom g. kaplana J. Hafner je nad vse pričakovanje dobro izpadlo. Romar-ji, skupaj 327, so obiskali Gospo Sveto, Bled, Brezje in Kropo. Skoro vsi ro-marji so prejeli sv. zakramente; 19 jih je šele ob pol ene popoldne pristopilo k sv. obhajilu! Velike napore so romarji junaško prenesli in se ves čas zgledno obnašali v splošno zadovoljnost, vzlic temu, da je c. kr. ravnateljstvo držav-nih železnic v Beljaku v več ozirih kr-šilo enakopravnost na železnici, o čem-se bo še natančneje dogovorilo z železniškim ministrstvom. Nasprotno pa je tržaško ravnateljstvo in osebje po-šteno postreglo, predvsem g. postajna-čelnik J. Šlibar. Povsod je domača du-hovščina romarje lepo sprejela, zlasti gre hvala č. g. kanoniku Umniku v Gospe Sveti, in Andr. Ažmanu, katehetu v Kropi, g. svetniku Krumpstarju za po-žrtvovalno duhovno vodstvo in pevske-mu zboru za njegov veliki trud. — Silno pa so se čudili Dolenjci koroškimi raz-meram. Ko je lepo urejena procesija z dvema zastavama korakala pojoč lita-nije Matere božje in moleč rožni venec

proti Gospe Sveti, so jo morale varovati cele čete žandarjev, kateri so v teku prišli iz Celovca varovat mirne ro-marje pred celovskim mobom, katerega so prejšnji dan s posebnimi plakati na-hujskali znani kričači. Poslala je žan-darje vlada sama od sebe; nastopiti so morali radi nemških surovin. Z avto-mobilom in bicikli ter s palicami in bok-sarji so prišli iz Celovca nad romarje in jih izzivali vpričo c. kr. žandarme-rije.

Edino izborni organizaciji romarjev in pa njih pravi omiki je pripisati, da ni prišlo do prete-pov, ko so se zaletavali v proce-sijo kolesarji in motili z neprestanim zvončkanjem molitve. Pokazalo se je, da naše ljudstvo stoji kulturno visoko nad nemškim svobodomiselnostvom in da je nemštvo, ki se brani le še s surovost-jo, zapisano pogubi. — Zvečer se je raz-vila krasna evharistična procesija oko-lu stolnice ob nešteti lučicah, med petjem slovenskih pesmi in elegičnim zvonjenjem gosposvetskega zvona. — 30 orožnikov je noč in dan stražilo Gospo Sveto, 15 jih je v družbi s 4 uradniki čuvalo vojvodski stol; ponoči so opazili v cerkvi za oltarjem štiri orožnike, po-dnevi pa okrajnega komisarja. Vse te priprave so bile edinele radi nem-škega moba, ker slovenski kmet niko-mur nič žalega ne stori, razžaljen pa tudi sam sebe zna braniti. — Po proce-siji so zapeli pevci v močnem zboru podoknico g. dekanu A. Wieser. Nemo so zrl došli Nemci; pričakovali so ban-dite, a videli in slišali so inteligentno družbo visoko nad njihovim propada-jočim narodom stoječih Dolenjcev. — Dodamo le še to, da celovške »Freie Stimmen«, ki se ne sramujejo priznati, da je nemški »Abwehrschuss« obse-del ves svet med Celovcem in St. Vi-dom, čakajoč, kdaj bo odšla žandarme-rija in bo potem naskočil romarje, sil-no lažljivo poročajo o tem romanju. Pi-šejo o duhovnikih hujskačih, o palicah in belih nagelnih in nameravanih de-monstracijah, kar je vse od kraja iz-mišljeno! Lojalno pa priznavajo, da Kranjci prav nič niso izzivali in da so Kranjci že vendar enkrat pametni po-stali. Isto želimo tudi mi njim.

— **Slavnostna otvoritev »Prve go-renjske obrtne razstave« v Radovljici** pod pokroviteljstvom Njega ekse-lence gospoda deželnega predsednika barona Schwarza pl. Karsten, se vrši v nedeljo 26. julija 1914 ob 11. uri do-poldne v šolskem poslopju v Radov-ljici. Razstava ostane otvorena do 30. avgusta, in sicer vsaki dan od pol 9. do 12. ure, popoldne pa od pol 2. do 5. ure. V nedeljah pa od 8. do 12. ure, popoldne pa od pol 2. do 6. ure. Vstop-nina 30 vinarjev.

— **Promocija.** Abs. učiteljski kand. za trg. akademije in abs. iur. Fran Zeleznik naznanja, da bo v četr-tek 23. julija ob 11¼ uri v slavnostni dvorani dunajskega vseučilišča pro-moviran za doktorja prava.

— **Tečaj za uporabo sadja in zele-njadi** priredi kranjska kmetijska šola na Grmu ob 31. avgusta do 4. septem-bra s sledečim sporedom: V ponedeljek, 31. avgusta, od 2. do 4. ure popoldne: Pomen konserviranja sadja in zelenja-di. Vzroki pokvarjenja sadja. — Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v sadni kuhi-nji. — V torek, dne 1. septembra, od 8. do 10. ure dopoldne: Kipenje. Kisa-nje zelenjadi. Konserviranje zelenjadi v kozarcih in puščicah. — Od 10. do 12. ure: Praktične vaje. — Popoldne od 2. do 4. ure: Naprava marmelad (zal-na), mozge (povidla) in zdriza. — Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v sadni ku-hinji. — V sredo, 2. septembra, ob 8. do 10. ure dopoldne: Vlaganje sadja v ko-zarce (naprava kompota). Shranjeva-nje sadnih konserv. — Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v sadni kuhinji. — Po-poldne od 2. do 4. ure: Naprava soka iz jagodičevja in drugega sadja. — Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v sadni ku-hinji. — V četrtek, dne 3. septembra: Dopoldne od 8. do 10. ure: Sušenje sad-ja in zelenjadi. — Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v sušenju. — Popoldne od 2. do 4. ure: Obiranje in spravljanje (shranjevanje) sadja. Vlaganje sadja v zaboje, košarice in sode v svrhu kup-čije. — Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v sadovnjaku in sadni kleti. — V pe-tek, dne 4. septembra: Dopoldne od 8. do 10. ure: Naprava sadjevca (mošta). Sestava sadja in mošta. Kipenje mošta. Naprava oceta. — Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v sadni kleti. — Popol-dne od 2. do 4. ure: Ravnanje s sadjev-cem, boleznimi sadjevca in ravnanje s pokvarjenim sadjevcem. — Od 4. do 5. ure: Praktične vaje v vinski kleti. — Predavanja prve tri dni oziroma štiri dni so namenjena v prvi vrsti našim gospodinjam in dekletom. Od 3. do 4. septembra pa gospodarjem. Tečaja se je udeležiti vseh pet dni ali pa tudi

samo prve tri oziroma štiri dni ali pa tudi zadnja dva dneva. Ker se sprejme z ozirom na praktične demonstracije le omejeno število udeležencev, se je tre-ba prigrasiti do 20. avgusta. Oddalje-nim in podpore potrebnim udeležem-cem iz Kranjskega, ki za podporo pra-vočasno po dopisnici prosijo, povrne ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in za prehrano po 1 K 50 h na dan. Vendar se izplača podpora le ti-stim, ki se jim je izrecno dovolila. Pri-glasilom je pristaviti tudi, katere dne-ve se misli dotičnik udeležiti tečaja. — Prošnje za podporo in priglasila je na-sloviti na ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu, pošta Kan-dija, Kranjsko.

— **Poštna vest.** Z 10. julijem t. l. vpeljal se je telefonični promet med Ljubljano in Marzalli (Ogrsko). Govo-rilna pristojbina znaša 4 K za navaden pogovor treh minut.

— **Iz Kranja** se nam piše: Pokojni Martin Varl, posestnik na Klancu pri Kranju, ki je v temni viharini noči po-nesrečil v kokerski soteski, je bil glo-bokoveren mož. Opravljal je večkrat v letu sv. spoved; v njegovi hiši se je molil vsak večer rožni venec. Bil je takorekč vsem sosedom zgled dobre-ga, varčnega gospodarja in dobrega očeta, obenem pa tudi svetovalec vsem sosedom, ki so ga večkrat vprašali za ta ali oni svet. Pokojnika je poznal skoro vsak v kranjskem okraju, kjer je služboval nad 20 in prežil nad 40 let. Radi so ga imeli njegovi predstojniki, dokler je bil v aktivni službi, čislali so ga zelo njegovi sovrstniki, prijatelji in znanci. Zato mir njegovi duši! — g

— **Rateče pri Belipeči.** V vašem ce-njenem listu smo čitali, da so bili prvi roji letos na Krasu, in sicer 1. maja. Tukaj, v naši divni gorenski Sibiriji, kjer imamo jako pozno pomlad, je imel g. Janez Kopavnik dva roja tudi 7. ma-ja, kar je jako čudno in obenem zani-mivo za naš mrzli kraj. Od tega roja je pa imel že 17. junija devičnjaka. Sploh obeta letošnje leto obilen uspeh pri če-belah. — Naše pevsko društvo napre-duje sijajno. Članov šteje sedaj 17. Fantje se ne ustrašijo nobenih naporov in z veseljem na licu gredo po truda-polnem dnevnem delu k pevski vaji.

— **Bivši člani slovenskega gleda-lišča v Trstu** bodo gostovali po raznih hrvatskih mestih, kakor poročajo listi.

— **Nova markacije S. P. D.** Sloven-sko planinsko društvo naznanja svojim članom, da se obnove v letošnji sezoni markacije potov S. P. D. ter je to delo že v tiru. Sedaj se obnavljajo markacije v Kamniških planinah, ki bodo izgotov-ljene že koncem t. m., nato pa pridejo na vrsto one v Julskih planinah. Izpo-polnilne in popravile se bodo torej vse markacije od dolinskih postojank do naših koč, obnovile predvsem zveze med kočami in domovi, koder je turistovski promet največji, ter od njih na posa-mezne vrhove, tako da bo v letošnji se-zoni vse v redu v tem oziru in odprav-ljeni vsi pomisleki, ki so morda mnoge, posebno nevarne turiste-novince še za-drževali doma. — Ker nudijo kočje in domovi S. P. D. izborna oskrbo, kar po-sebno tuji turist v spominskih knjigah naših koč radi pohvalno naglašajo, ter se nam obeta lepo vreme, pohitimo to-rej v naše planine v času dopusta in po-čitnic in izrabimo letošnjo ugodno pri-liko turistovske sezone konec julija in avgust!

— **Ženo je ustrelil in pobegnil.** 60-letni Franc Bučar iz Koprivnice se je vedno prepiral s svojo ženo Jožefo. Bili so vsakovrstni nastopi med tema za-koncema. Junija meseca pa se je mož razsrdil in je s samokresom večkrat ustrelil na svojo ženo. Ta je vsled za-dobljenih smrtnih ran umrla. Bučar je takoj zbežal v hribe. Nekaj dni se je klatil okoli, zadnje čase je pa izginil vsak sled za njim. Povedal je, da si bo vzlet življenje. Zato so dne 20. t. m. za-vpili, ko je priplaval moško truplo, da je to Bučarjevo. Dokazalo pa se je, da je bilo to truplo mlajšega človeka in da Bučar najbrž še živi.

— **Gospa Marija Novak** nas z ozi-rom na novice o »izprijenem vinu«, ki da se je v njeni gostilni v Novem me-stu našlo, obvešča, da ni dobila nobe-nega povabila ali obvestila od sodnije v tej zadevi in zagotavlja, da te vesti sploh ne odgovarjajo resnici.

— **Nesreča.** Kajzar Ivan Sitar s Perovega pri Kamniku je te dni delal na domači žagi. Proti večeru je po-spravil ostanke od žaganih desk in jih zmetal na kup. Pri tem je pa zadel svojo petletno hčerko, ki se je neopa-ženo igrala na prostoru, kjer je metal deskine ostanke, in jo težko poško-doval.

— **Prva javna razprava pred voja-škim sodiščem.** Dne 21. t. m. se je vršila pred divizijskim sodiščem v Novi Vesi na Hrvaškem prva javna

razprava na podlagi novega vojaškega kazenskega reda, ki je stopil v veljavo s 1. julijem t. l. Neki vojak je bil ob-sojen zaradi zanemarjanja službene dolžnosti v stražni službi na 2 meseca ječe, neki četovodja zaradi zlostavlja-nja podrejenega moštva pa na 6 mese-cev zapor. Razpravo je vodil major avditor Adalbert Pekasek, kot brani-telj je bil nadporočnik avditor Ugri-nov, ker uradna listina civilnih brani-teljev še ni izdana. Obtožbo je zastopal stotnik avditor Kranjc.

— **Velika ljudska narodna slavnost** se vrši v nedeljo, dne 26. t. m., v Br-dovcu na Hrvatskem blizu naše me-je. Veselica se vrši v korist hrvatskih šol ob 3. uri popoldne v parku gosp. dr. Mirka pl. Antolkoviča blizu železnične postaje Savski Marof. Vstopnina za osebo 1 K, za rodbino 2 K. Preplačila se z ozirom na domoljubni namen hvalež-no sprejemajo. Kdor more ta dan po-setiti brate Hrvate, se bo dobro zaba-val in zraven pripomogel za dobro stvar.

— **Polom hranilnice v Karlovcu.** »Narodni Glas« v Karlovcu piše, da so strokovnjaki dognali sledeče: Pokojni Fran pl. Türk je kot dolgoletni pred-seđnik hranilnice v Karlovcu igral na borzi bodisi sam, bodisi skupno s hra-nilničnim ravnateljem Konohom Her-manom, in sicer v takem obsegu, da bi se moglo reči, da celo finančno poslo-vanje hranilnice ni imelo drugega na-mena, kakor da služi za pokritje borz-nih špekulacij.

— **Dijaki v Zagrebu izpuščeni.** Iz Zagreba poročajo, da je bil pravnik Bavčević izpuščen na svobodo ter ni sedaj nobenega dijaka, ki bi bil areto-van zaradi zadnjih zagodkov ali ki bi bil še v zaporu.

— **Odmevi sarajevskega zločina v Ameriki.** Iz Youngstowna poročajo, da sta se tam sprla dva Slovenca Mihael in John Gracar z nekim Poljakom radi umora prestolonaslednika. Poljak Os-sinsky je ustrelil Jos. Gracarja. Ossin-skyja so takoj zaprli. Tudi v Clevelan-du ni ostal umor prestolonaslednika brez posledic. Rumunec Marasa in Srb Stipetič sta se sprla radi tega umora. Preprič je bil tako hud, da je Srb Stipi-čič udaril Rumunca z lopato po glavi in ga smrtno ranil.

— **Samoumrt Slovenca v Ameriki.** V Clevelandu je streljal na Mary Oblak, ženo Gust. Oblaka, dne 29. junija Anton Kočvar. Kočvar je hotel z metlo po-gnati pet otrok Oblakove iz kuhinje, nakar se je vnel prepri med njo in njim. Kočvar zadnje čase ni delal, pač pa se je živel z denarjem, katerega je dobil iz stare domovine. Pri Oblakovih je sta-noval dobro leto. Kočvar je prišel ome-njenega dne ne posebno trezen v kuhi-njo Oblakove, kjer je skušal zapoditi otroke ven, nakar se je vnel prepri med njim in Oblakovo. Tekom prepira je potegnil Kočvar revolver iz žepa in dvakrat ustrelil proti Oblakovi, katero je nevarno ranil. Prepeljali so jo v bol-nišnico. Takoj po streljanju je Kočvar tekkel proti nekemu hlevu v obližju, kjer si je nastavil revolver na srce in štirikrat sprožil. Bil je takoj mrtev. A. Kočvar je star 31 let in doma iz Vel. Lašč. Bil je samski, dočim je bila Oblak stara 30 let in mati peterih otrok.

— **Smrtina kosa med ameriškim. Slovenci.** V Clevelandu je umrla v German bolnišnici Uršula Kraker, so-proga John Krakerja, predsednika veletrgovine The Ohio Brandy Distil-ling Co. Pokojnica je umrla v starosti 46 let. — Umrl je v Clevelandu Ignac Škrajnar v St. Clair bolnišnici. Pone-srečil se je pri delu v tovarni. Pokojni je doma iz Ambrusa. V Ameriki je de-lal 13 let. Zapušča soprogo in tri otroke. — Iz Onnalinde, Pa., poročajo: Rojaka Franka Pera, rodом Stajerca, je neki Dolenjec v salonu tako nesreč-no pahnul, da si je prebil črepinjo in je bil takoj mrtev. Krivec je neznanu kam izginil. Delo alkohola! — V Luksu je umrl rojak Janez Papež. Star je bil 47 let. Dooma je bil iz žužemberške fare na Dolenjskem. V starem kraju zapušča ženo in nekaj otrok. — Umrla je v Clevelandu Ana Jalovec, soproga gostilničarja Mih. Jalovec, v starosti 23 let. Zapušča soproga in triinpol let starega sina.

CERKVENE VESTI.

— **Shod na Zaplazu** se bo vršil dne 26. t. m. Gotovo bo največja ver-ska manifestacija žive vere in zaupa-nja našega ljudstva na Marijo povod-om evharističnega kongresa v Lurdu, s katerim bomo duhovno združeni. Procesija z Najsvetejšim, katere se udeleže tisoči mož in fantov, mnogi z gorečimi svečami, bo res dostojni dokaz naše vdanosti do Jezusa. Da bo procesija in vsa slovesnost kolikor mo-goče veličastna, se prosijo vsi duhov-

nikl, da kolikor mogoče zraven pridejo. Kdor more priti, je povabljen. — Gg. duhovniki bodo zelo ustregli, ako sporoče župnemu uradu Čatež, da pridejo. Goreče sveče, katere naj mogoče kolikor mogoče nesejo, se bodo dobile v župnišču na Čatežu in pred cerkvijo. Dajali jih bodo mogoče. Nebo bodo nosili župani naših občin. Molila se bo druga ura iz Večne molitve, ki je tudi v mali bratovski knjižici. — Župni urad Čatež pod Zaplalom.

Smrtne obsodbe v Sarajevu.

V Sarajevo je bil pozvan brzojavnim potom krvnik Lang iz Karlovih Var, da izvrši neke smrtne obsodbe, ki so bile izrečene po prekem sodu.

Ljubljanske novice.

Izlet k sv. Magdaleni pri Šmarju priredi to nedeljo (dne 26. julija) Šentpetersko prosvetno društvo. Odhod z vlakom z glavnega kolodvora ob tri četrti na 1. uro popoldne; povratek z večernim vlakom. Vabimo vse članice in člane ter prijatelje društva, da se tega izleta polnoštevilno udeležijo.

Izlet Šentpetersko okrožje Orla se polnoštevilno udeležijo mladeniškega tabora na Magdalenski gori in javne telovadbe v Šmarju, ki se vrši to nedeljo. Opozorjamo brate, da je zbirališče ob četrti na sedmo uro jutraj pri cerkvi sv. Petra, odkoder odkorakamo ob tri četrti na 7. uro na dolenski kolodvor. Naraščaj odhaja šele s popoldanskim vlakom. Bratje! V nedeljo vsi v Šmarje!

Izlet Vincenčeva konferenca karmelske Mat. Božje za Vodmat-Selo-Moste priredi vrtno veselico dne 26. julija t. l. točno ob 4. uri popoldne pri g. županu Oražolu na Selu. Na sporedu je: godba, srečolov, različni paviljoni in drugo. — Vstopnina 30 vin. Čisti dobiček je namenjen za otroško zavetišče in za razne druge dobrodelne namene.

Izlet Promenadni koncert vojaške godbe se vrši danes ob tri četrti na 6. uro popoldne v »Zvezdi«.

Izlet Na neprostopolne počitnice v tukajšnji prisilno delavnico so včeraj pripeljali 31letnega postopača Rudolfa Müllerja iz St. Vida na Koroškem. — 25letno Ivano Kovačevico iz Postojne, kateri delo tudi prav nič ne diši, so pa odpeljali na izpremembo zraka v prisilno delavnico v Lankovce na Štajerskem.

Zadnje vesti.

Politični položaj ugoden.

TRIPLENTENTA ZA SRBIJO?

Dunaj. Dočim eni trdijo, da hoče Avstrija staviti Srbiji popolnoma sprejemljive zahteve in da jih je Srbija tudi več ali manj voljna sprejeti, se danes zlasti »Times« hudo zaganja v Avstrijo, češ, da ta zahteva od Srbije odstranitev nekaterih častnikov iz armade. »Times« se vsled tega silno razburja. To bi bilo po mnenju tega lista tako nevarno, da bi Avstrija prišla pred Evropo na sum, da »išče pod pretezo legitimne samoobrambe egoističnih političnih interesov.« List se čuti poklicanega Avstrijo nujno svariti pred poskusom »kriti neodvisnost Srbije,« ker bi to privedlo do evropskega konflikta. — »Novo Vreme« piše, da bo tripelententa zdaj še bolj kot kdaj preprečila »napad« na Srbijo. — Berolinski dopisnik »N. Fr. Presse« je baje izvedel, da bo tripelententa pritiskala na Avstrijo, da bodo njene zahteve na Srbijo kolikormogoče »zmern«e. — Čudno je, da celo organ angleške vlade »Westminster Gazette« temu nekako sekundira, kar kaže, da tripelententa zopet ščiti svojega ljubljenečca Srbijo. Govori se pa, da je tudi članek v »Times« inspiriran od angleškega zunanjega urada.

DEMARŠA IN VELESILE.

Dunaj. »Edinosti« se poroča: Kakor smo mi izvedeli iz popolnoma avtentičnega vira, Rusija dosedaj glede avstrijsko-srbskega spora sploh še ni podala nikakega mnenja. Rusija se v tem oziru ni še obdržala niti na desno, niti na levo, in to tem manj, ker ne pozna vsebine nameravane avstrijske demarše. Veleposlanik Šebeko je sicer res par dni pred svojim odhodom obiskal zunanjega ministra grofa Berchtolda, toda ta obisk je bil le formalnega značaja. Kakor sicer presoja avstrijsko-srbsko afero krogi tripelentente sploh, je pa jasno razvidno iz uvodnega članka londonskih »Times«, — Iz poučenih krogov smo dalje izvedeli, da je nemško zunanje ministrstvo obvestilo avstrijsko vlado, da stoji v vseh spora s Srbijo se tikajočih vprašanj na njeni strani in da je solidarna z njo v vsakem oziru. Italija kake podobne izjave dosedaj še ni podala.

DEFINITIVNA ODLOČITEV ŠELE 13. AVGUSTA?

Dunaj. Definitivna odločitev glede avstrijsko-srbskega spora se pričakuje za čas 13. avgusta. Govori se namreč, da pred tem terminom srbska vlada nikakor ne more odgovoriti na noto, ker so 13. avgusta skupščinske volitve, od katerih izida je odvisno, če ostane Pašičev kabinet še na krmilu ali ne.

ZOPER KOMBINACIJE O VSEBINI AVSTRIJSKE NOTE.

Dunaj. Oficijozna »Wiener Allgemeine Zeitung« se danes v posebnem članku zopet obrača proti komentarjem in navedbam glede vsebine avstrijske note in označuje vse komentarje kot kombinacije brez vsake podlage.

PAŠIĆ O ODREDBAH SRBIJE.

Belgrad. Ministrski predsednik Pašić je v nekem razgovoru izjavil, da bo srbska vlada vse mogoče storila, da se izboljša politični položaj in reši na miren način. To je potrebno, da se ne bo obsojalo vsega srbskega naroda zaradi obžalovanja vrednega sarajevskega zločina, ki ga je izvršil individij, čegar duševno stanje ne more biti normalno. Srbska vlada je pripravljena uvesti preiskavo proti vsem osebam, ki so zapletene v sarajevsko zaroto in ki bivajo na srbskih tleh, ter jih tudi kaznovati v slučaju, da so krivi.

Dunaj. Politični položaj se danes ugodnejše presoja zlasti z ozirom na Pašičevo izjavo. Mirna rešitev političnega položaja je zato zelo mogoča, oz. najbolj verjetna.

London. Iz diplomatskih krogov poročajo, da je angleški kabinet naročil svojemu poslaniku v Peterburgu, naj naprosi rusko vlado, da bi posredovala v Belgradu, da bi srbska vlada ugodila zmernim zahtevam Avstro-Ogrske. Politični položaj se tu presoja zelo optimistično.

(Kakor je razvidno, je bila naša informacija [glej prvo stran lista] pravilna.)

SRBSKA ČETA NA BOSANSKI MEJI PRED TEDNI ZAVRNJENA.

Dunaj. Tukajšnji listi poročajo: Pred več dnevi je bilo čitati, da je general Potiorek pohvalil četovodjo Böseja od obmejnih lovcev, ker se je poslužil orožja z veliko odločnostjo in hladnostjo. Zdaj se izve, da je 7. t. m. skušala pri Novakovičih oborožena srbska četa prekorati mejo in da jo je Bösejev oddelek streljaje zapolnil nazaj.

KONFISKACIJE V PRAGI.

Praga. Danes je bilo konfisciranih šest čeških listov, ki so komentirali v svojih člankih razmerje Avstro-Ogrske napram Srbiji. Konfiscirani so bili naslednji listi: Čas, Češko Slovo, Pravo Lidu, Venkov, Samostatnost in Delnický Denník.

IZPRED TRŽAŠKEGA DEŽELNEGA SODIŠČA.

Trst. Danes so se vršile pred tržaškim kazenskim senatom razprave proti petim večinoma mladim ljudem, ki so bili obtoženi žaljenja člana cesarske hiše in odobravanja sarajevskega zločina. Obtoženci so večinoma Hrvati in Srbi. Zagovarjali so jih odvetniki dr. Mandič, dr. Slavik in dr. Stare. Med drugim sta bila obsojena tudi prekomurska Slovenca iz okolice Čakurna. Prvi, 17letni Mihael Ciler je bil obsojen na 5 mesecev težke ječe zaradi razžaljenja cesarske hiše. Drugi, 23letni Mihael Toparič je bil obsojen na šest tednov zapore zaradi pregreška po § 305. kaz. zak. Nadalje je bil obsojen Srb Ivan Stojanov iz Jasenove v Banatu na 10 mesecev ječe zaradi razžaljenja člana cesarske hiše. Obsojen je bil nadalje 26letni brivski pomočnik banatski Srb Dušan Krištoforovič na 2 mesece zapore, ker je dne 30. julija klical v Opatiji: »Hoch Serbien! Nieder mit Oesterreich!« Krištoforovič se je zagovarjal, da je klical samo »Hoch Serbien« in ne »Nieder mit Oesterreich«, to pa zato, ker so ga izživale tri nemške gospodične. Vršil se nadalje razprava proti trg. pomočniku Mijo plem. Kosu, ki je obtožen po § 64. in § 305. kaz. zak. Zagovarja ga dr. Mandič. Obtožen je, da je 28. junija v Opatiji v turški kavarni mohamedanca Čavskoviča odobraval sarajevski zločin. Razpravi proti nekemu učitelju in nekemu Crnogorcju sta bili preloženi.

PROTI VELESRBSTVU.

Zagreb. V Osijeku je bil zaprt nek gimnazijec, ki je dobil rekomandirano pismo iz Belgrada. — V Oriovcu so zaprili Srba Krivanoviča, ki je dobil iz Belgrada cesarjevo sliko z mrtvaško glavo od spodaj. — V Brodu so zaprili Milana Petrovečkoga radi razžaljenja Veličanstva. — V Novem Sadu so preiskali srbski Sokol, pa ničesar našli. Tudi v

srbskem Sokolu v Osijeku niso ničesar našli, kakor tudi ne v Zagrebu. Pravijo, da bodo vsi srbski Sokoli na Hrvatskem razpuščeni.

PROTINEMŠKE DEMONSTRACIJE.

Moravske Orlice. V Marijinem Vrhu so se včeraj zvečer vršile ponovne protinemske demonstracije. Demonstranti so demolirali nemško šolo. Ker je padel iz vrst demonstrantov en strel, so orožniki proti demonstrantom streljali in ranili osem oseb, večina težko. Aretovanih je bilo 40 oseb.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Budimpešta. Časnikarski glasovi trdijo, da o kakem sporazumu opozicije z državnozbornsko večino ne more biti govora. Ko je danes zbornični predsednik prebral sklep disciplinarnega odseka, da je posl. Sümegi izključen za 10 dni od zborničnih sej, poslanec Fernbach pa za 5 dni, ter ju pozval, naj zapustita zbornico, izključena poslanca nista hotela poslušati predsednikovega poziva. Poslanec Appony je ob tej priliki klical: »Tako izgleda mir!« Predsednik je nato pozval v zbornico 6 moč parlamentarne straže. Med opozicijo je nastal velik hrup in čuli so se klici: »Tukaj je ravnotako kot v Belgradu.« Ko je pristopil komisar parlamentarne straže k poslancu Sümagiju ter ga prosil, naj odide iz zbornice, se je Sümagi vdal in zapustil sejo.

ZDRUŽENJE EPIRCEV Z ALBANSKIMI VSTAŠI.

Atene. Oficijelno se dementirajo vesti o kakršnikoli kooperaciji Epircev z albanskimi vstaši.

ULSTRSKA KONFERENCA SE JE RAZBILA.

London. Ulstrska konferenca se je razbila. V neki vojašnici so vojaki demonstrirali za homerule.

RUMUNSKA PRIPRAVLJENA ZASTI ALBANJO.

London. Poročajo, da je Rumunska pripravljena zasedati s svojimi četami Albanijo, ako jo k temu koraku pozovejo velevlasti in ako se pridružijo njeni ekspediciji v Albanijo od delki mednarodnega vojaštva v Skadru.

TURKAN PAŠA NA DUNAJU.

Pariz. Albanski zunanji minister Turkan paša je odpotoval na Dunaj.

FREUDENREICH ODPUŠČEN.

Zagreb. Najstarejši član hrvatskega gledališča Freudenreich je odpuščen radi nekij izjav ob priliki razprave o gledališču v saboru.

VOJAK SE USTRELIL NA STRAŽI.

Inomost. Na straži pri vojaškem skladišču v Aillu je neki vojak zaspal. Zalotil ga je inspekcijski častnik, ki ga je ozmerjal in mu grozil s kaznijo. Ko je častnik odšel, se je vojak ustrelil na licu mesta.

STAVKARSKO GIBANJE V RUSIJI.

Peterburg. Stavka se nadaljuje. Mnogi listi niso izšli, Moskva pa je sploh brez časopisov. Včeraj je došlo do ponovnih izgrediv in so kazaki na izgredivnike streljali. Mnogo oseb je bilo ranjenih, veliko pa aretovanih.

Primorske vesti.

p Grozen čin blaznega. Neki 20letni, hrvatsko govoreči delavec je včeraj popoldne v trenutku hipne blaznosti ustrelil s kavalerskim revolverjem Josipa Vechieta, gostilničarja v Rocolu. Oddal je nanj tri strele. Delavec se je jako čudno obnašal. Od 2. naprej je prihajal vsak hip v gostilno, izpil eno pivo ter odšel, nakar se zopet vrnil. To se je ponavljalo do pol petih. Po storjenem dejanju je pobegnil. Doslej ga še niso izsledili.

p Občinske volitve v Devinu. Preteklo soboto smo imeli občinske volitve, pri katerih je zmagala Slovenska Ljudska Stranka v vseh treh razredih. Čast moženi, ki se niso dali omajati ne z obne z grožnjami in ne z denarjem! Te volitve so tudi pokazale, kako in kaj je z absolutno narodnostjo v liberalni stranki. Nezasišano!

p Smrt mladega grofiča. Sesljan. V torek je umrl Vinko Alfred Szapany, najmlajši sinček Nj. ekscelence grofa Miroslava Szapany, avstro-ogrškega poslanika v Petrogradu. Ostanki ljubljenske očetovega se prepeljejo v Hasberg, kjer bodo v grobišču Windischgratzovem pokopani.

p Umrl je v torek zvečer na Trnovem nad Gorico č. g. Franc Kodrič, ki je služboval ondi dolgo vrsto let kot kurat. Rojen je bil 14. novembra l. 1855. v Rihembergu. V mašnika je bil posvečen 8. septembra l. 1880. Dolgo ga je mučila težka bolezen, dokler ga ni smrt opustila vseh muk. Pogreb bo v petek 24. t. m. Trnovcem in vsem,

ki so ga poznali, bo ostal v blagem spominu. Mir njegovi duši!

— Vojak skočil z drugega nadstropja. V sredo popoldne je skočil iz drugega nadstropja vojašnice na Travniku pri Gorici korporal 47. pešpolka Čeh. Obležal je težko pobit.

Štajerske novice.

Š Slavnost v Trbovljah v nedeljo, dne 26. julija obeta biti velikanska. Udeležbo so naznanili skoro vsi štajerski orlovski odseki in več drugih društev. Kdor le količkaj more, naj pride ta dan gotovo v Trbovlje. Naše organizacije v Trbovljah vršijo velik boj z rdečimi in liberalnimi nasprotniki. Dajmo jim z veliko udeležbo novega poguma, nove krepke volje za uspešno narodno in socialno delo. Naši Trboveljčani zaslužijo, da jih obiščemo, da pohitimo iz vseh krajev Spodnjega Štajerja, posebno iz Posavja in sosednje Kranjske v naše Trbovlje!

Š Duhovniški vesti. Č. gosp. Matija Zemljič, dosedaj župnik pri Sv. Jurju ob Pesnici, bo dne 30. t. m. instaliran na župnijo Sv. Tomaž pri Ormožu. — Č. g. Janez Golec, kaplan na Remšniku, bo prestavljen v Črešnjevce pri Slovenski Bistrici. — Razpisuje se župnija Sv. Jurij ob Pernici. — Č. g. Iv. Kuncetu, župniku pri Sv. Juriju ob Ščavnici, se zdravje le počasi vrača. — Č. g. Ant. Merkuša, župnika v Zetalah, je zadela kap tako močno, da ne more opravljati nobene službe. — V Cirkovcah pri Pragerskem bo imel frančiškanski novomašnik č. g. P. Engelbert Klasinc dne 26. t. m. svojo novo sveto mašo. — Pri Sv. Rupertu nad Laškimi bo obhajal jezuit č. g. Franc Šanc dne 3. avgusta novo sveto mašo.

Š Prevz. g. knezoškoč je včeraj, dne 22. t. m., v stolnici podelil bogoslovem subdijakonat, dne 24. podeli dijakonat in dne 26. t. m. bo mašniško posvečenje.

Š Od pljuga do krone. V Zagrebu je dne 19. t. m. nagle smrti umrl graški fabrikant Janez Puh v 59. letu svoje starosti. Pokojnik je bil rodom Slovenec, rojen pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah. Kot mlad ključavničarski pomočnik je prišel ubog v Gradec. Ubog v denarnih sredstvih, a bogat na pridnosti in marljivosti. Ko je postal samostojen, si je ustanovil popravilnico za kolesa. In iz te je nastala sedanja po celem svetu znana tovarna za izdelovanje koles in avtomobilov. Skrivnost za bogastvo leži v pridnih in poštenih rokah ter blagoslovu božjem. Pokojnik je bil veren kristjan.

Š Osebnost. Titularni orožniški stražmojster Alojz Klampfer je imenovan za pisarniškega praktikanta pri okrajni sodnji na Vranskem.

Š Iz pošte. Poštni oficijal Avgust Hoffmann v Mariboru je imenovan za kontrolorja.

Š Avtomobilna nesreča. Ravnatelj zagrebške prometne uprave dr. Vladimir pl. Bacsynszky je bil v družbi budimpeštanskega veleindustrija E. Freunda več dni na avtomobilnem izletu na Štajerskem. Nedaleč od Radmerna je avtomobil zadel v občestni kamen in potniki so zleteli iz avtomobila. Dr. Bacsynszky se je težko poškodoval. Dr. Bacsynszkyja in nekega stotnika so odpeljali v bolnišnico v Eisenerzu. Dr. Bacsynszky si je zlomil desno roko in poškodoval levo nogo. Stotnik pa si je pretresel možgane. Veleindustriju Freundu, ki je vodil avtomobil, se ni ničesar zgodilo. Nesreča se je zgodila, ker se je Freund med razgovorom obrnil proti dr. Bacsynszkyju, vsled česar je izgubil vodstvo nad avtomobilom in zavozil v občestni kamen.

Š Slovenji gradec. Dne 19. t. m. je peljal posestnik Franc Rogina iz St. Janža po okrajni cesti poln voz sena domov. V voz sta bila vprežena dva konja. Rogina je držal enega konja za uzdo in vozil v diru. Pri vsem tem pa seveda posetnik ni opazil, da je hotela sedemletna posestnikova hči Marija Repnik splezati na voz. Pri plezanju pa je tako nesrečno padla, da sta ji šla dva kolesa čez prsa. Rane so bile tako mučne in težke, da je takoj drugi dan umrla.

Š Šoštanjski okraj. Država je kupila premogokop v Škalah od Lappovih dedičev. Zlasti delavci so veseli tega nakupa, ker so se že bali, da bi kupila jame Trboveljska družba, ki je nameravala ustaviti premogokop.

Š Slovenjegraški okraj. Za nekatere občine se je dovolila zopet podpora 6000 kron, ki se bode kmalu razdelila med najbolj prizadete posestnike, ki so bili pri zadnji razdelitvi podpore žica ostali.

Pristopajte k „Jugoslov. Strokovni Zvezi“

Gospodarsivo.

Sladkorna industrija. Meseca junija t. l. se je izdelalo v Avstro-Ogrski 27.000 q sladkorja napram 94.000 v mesecu juniju lanskega leta. Od začetka letošnje kampanje se je izdelalo 16.739 milijonov q napram 18.896 milijonov v isti dobi lanskega leta. Izvozilo se je meseca junija 659.000 q napram 725.000 minolega leta, a od začetka kampanje 8859 milijonov napram 9692 milijonov q v isti dobi lanskega leta. Za notranji konzum je bilo zadanih 552 q napram 532 q in od začetka kampanje 5603 milijonov q napram 5590 lanskega leta. V skladiščih se je nahajalo koncem junija 4297 q napram 4383 q lanskega leta.

Trgovski položaj v Makedoniji. V Makedoniji kaže letos letina za pšenico, ječmen, riž, in oves slabo, ker je suša uničila skoro ves pridelek. Nasprotno kaže turška vsled dežja, ki je padel v zadnjem času, prav dobro, in sicer za petino boljše od lanskega leta. Vsled negotovosti mednarodnega položaja se ne more prav razviti trgovina niti v srbskih niti v grških krajih. Osobito v Solunu vlada velika stagnacija. Mnogo trgovcev se celo pripravlja, da se izselijo v sosednje države. Grška vlada si prizadeva, da bi Solun zopet dvignila do prejšnje veljave in zato misli osnovati čimprej prosto luko, v kateri bi blago ne bilo podvrženo carini. V ta namen pride v kratkem v Trst posebna komisija, da preštudira poslovanje tržaške proste luke.

Obrtne vloge in drugačne vloge na politično oblast bo vsakdo lahko sam in pravilno napravil na podlagi nove ravnokar izišle knjige »Dolžan, Knjiga uradnih vlog«. Obrazci političnih, vojaških, davčnih, finančnih, sodnih in vseh drugih vlog za vsakdanje potrebe, ki stane 3 K, vezana 4 K, po pošti 20 vin. več. Ta velekoristna knjiga se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Steckenpferd-lilijino mlečno mlo

Bergmann & Co., Tešin ob Labi

je slejkoprejo potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsaki dan povalnice. Dobi se povsod a 80 vin. 744

Glavnik za barvanje las

Potom priprostege česanja se pobarvajo sivi in rudeči lasje pristno plavo, rujavo ali črno. Popolnoma neškodljivo! Rabljivo leta in leta. Na tisoče v rabi. Komad K5.—

Razpošilja: I. SCHÜLLER, Dunaj III, Krieglergasse 6 II. 1187

Iščejo se

zastopniki proti visoki proviziji za obisk poljedelcev, obrtnikov, uradnikov itd. za razpošiljalnico sukna za moške in ženske. Upeljani imajo prednost. Neupeljani, a dobro poznani se posebej vpeljejo. Ponudbe pod »Tuchfabrik 4313« na Haasenstein & Vogler, Praga II. 2342

Lovski najemniki

kateri bi oddali licenco za lov oziroma tudi ribolov, naj blagovolijo pisarne ponudbe takoj poslati na gospoda Hugo Hübscher, Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7. 2389

Prodajalka

mešane stroke išče primerne mesta. Naslov: Stanka, Ravnikarjeva ulica št. 6, tu. 2364

Prodajalka

špecerijske stroke z večletno prakso, katere je dovršila vsaj 6 razredov ljudskih šol, obeh deželnih jezikov v pisavi in govoru zmožna, 20—24 let stara, se sprejme. Pisarne ponudbe na Karol Planinšek, Dunajska cesta, Ljubljana. 2331

VINO

je zelo poceni, ker je še mnogo starega in se bliža novo. Kdor ga želi naročiti, naj se obrne na 2103

Ano Maljavac, Roč-Istra.

Kurzne cene

dne 22. julija 1914.

Državne rente.	K	h
4% konv. dav. pr. kron. renta (maj—nov.)	79	55
4% konv. dav. pr. kron. renta (jan.—jul.)	79	55
4-2% avstr. velj. papir. renta (febr.—avg.)	82	85
4-2% avstr. velj. srebr. renta (april—okt.)	82	85
4% avstr. zlata renta, davk. prosta . . .	99	60
4% avstr. kron. renta (marec—sept.)	79	90
4% av. kron. renta iz l. 1912 (junij—dec.)	79	80
4% ogr. renta v zlatu	94	10
4% ogr. renta v kronah iz l. 1910. . .	77	25
4 1/2% ogr. renta v kronah iz l. 1913. .	97	45

Druge javne zadolžnice.

4% kranjsko deželno posojilo iz l. 1888.	90	75
4 1/2% kranjsko dežel. melior. pos. iz l. 1911.	95	—
4 1/2% kranjske deželne banke	95	—
4% bosansko deželno posojilo	79	15
4% obveznice Rudolff. železnice	84	80
4% obveznice železn. Ljubljana-Kamnik	92	75
4% obveznice doljen. železnice	84	60

Srečke.

4% drž. srečke iz l. 1860. po 500 gld. a. v.	1675	—
4 1/2% drž. srečke iz l. 1860. po 100 gld. a. v.	407	—
Državne srečke iz l. 1864. po 100 gld. a. v.	670	—
Državne srečke iz l. 1864. po 50 gld. a. v.	325	—
5% don. uravn. pos. iz l. 1870. po 100 gld.	271	—
3% avstr. zemlj. kredit. srečke I. izd.	282	—
3% avstr. zemlj. kredit. srečke II. izd.	236	—
Bazilika budimp. iz l. 1886. po 5 gld.	23	10
Ljubljanske srečke po 20 gld.	56	50
Rudeči križ avstr. iz l. 1882. po 10 gld.	46	—
Rudeči križ ogr. iz l. 1882. po 5 gld. . .	25	60
Rudeči križ ital. iz l. 1885. po 25 lir. . .	45	—
Josziv-srečke iz l. 1888.	15	—
Turške srečke	206	50
Srbske drž. tob. srečke iz l. 1888.	25	—

Akcije.

Avstr. kreditni zavod	576	50
Avstro-ogrška banka	1941	—
Anglo-avstrijska banka	319	50
Dunajsko bančno društvo	491	—
Jadranska banka	416	—
Ljubljanska kreditna banka	396	50
Union banka	546	50
Zivnostenska banka	264	—
Avstrijski Lloyd	386	—
Državna železnica	644	—
Južna železnica	74	—
Alpine	716	50
Skoda	607	25

Valute.

20 frankov	19	22
20 mark	23	62
Sterling	24	10
Rubelj	251	25

Vsa tozadevna pojasnila se dobe tudi v podružnici c. kr. priv. avst. kredit. zavoda v Ljubljani.

Proda se iz proste roke nadstropna zidana hiša

z gospodarskim poslojem, z novo kovačnico, sadonosnik, njive in travniki, hiša pripravna za vsako obrt na lepem obljudenem kraju. — Kršnaves, p. Doberlaves (Koroško). Peter Žilbar p. d. Kandur, posestnik. 2375

Išče se snažno

stanovanje

s tremi sobami in pritliklinami za mesec november. Naslovi naj se naznanijo upravnistvu »Slovenca« pod št. 2373.

Inteligenten mož

65 let star, popolnoma več slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, išče primerne službe v kaki odvetniški ali notarski pisarni ali pri kakem privatnem podjetju. — Plačilo po dogovoru. Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 2368.

Baška

prvo slovansko kopališče ob Adriji. Stanovanja oskrbuje in daje vsa pojasnila Ante Tudor, lastnik hotela »Velebite«. 2341

Krasna poletna stanovanja

v villi na Bledu, lastno kopališče, poraba čolna. Vpraša se vsak dan od 2. do 3. ure popoldan v Šelenburgovi ulici št. 1, I. nadstropje — ali pismeno. 2330

Kavarna J. Zalaznik

priporoča vsem ljubljancem in gostom z dežele

najboljši zajtrk

kakor priznalo dobro belo kavo, čokolado, karkao, čaj, fine likerje in najfinije pecivo. 2319

Kdor želi svojo sedanjo negotovo in slabo plačano službo zamenjati z boljšo, išče dobrega in lahkega postranskega služka, uživa ugled in zaupanje pri svojih prijateljih in znaneih, se ne plaši pred akvizicijskim poslom, če se um dobro izplača, naj nemudoma sporoči svoj naslov pod: »Poštni predal 47«, Ljubljana. 1875

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-

čistil sred-

stvo

Seydlin

Izdelovatelj

O. Seydl

Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

1. vrsta K 5-50

2. vrsta K 6-50

Nikaka prevara!

Ne zamenjavajte z enakimi ponudbami!

Med bralce tega lista razdelimo 30.000 parov prazničnih in delavnih, elegantnih čevljev na zadrgo iz najboljšega trpežnega usnja z dobro podkovanimi polplati, kakor kaže vsaka, za dober glas naše tvrde. Plača se samo delo t. j. K 5-50 za 1. vrsto moških ali ženskih čevljev, 2. vrsta moških ali ženskih čevljev na zadrgo za nodelje in praznike z višjimi petami par sa K 6-50. Poslujemo vsakomu po želji. Zamenjava dovoljena, torej nikak riziko! Po povzetju pošlje pri c. kr. trgovskem sodišču protokolirano razpošiljalnica čevljev

Franc Humann, Dunaj II., Nloisgasse 3/10 R.

Vašo priporočilo nam prinese korist. Tisoče priznanih pism. Krščanska svetovna tvrda. 1398

St. 7848.

Razpis.

Ustanove za umetnostne in glasbene zavode.

Deželni zbor kranjski je deželni odbor pooblastil, da na podlagi javnega razpisa podeljuje gojencem raznih umetnostnih zavodov za normalno učno dobo 10 ustanov, in sicer 5 ustanov po 400 K, 5 ustanov po 600 K ter dve potovalni ustanovi po 500 K, dalje gojencem raznih glasbenih zavodov za normalno učno dobo 5 ustanov, in sicer 3 ustanove po 400 K, 2 ustanovi pa po 600 K.

Te podpore se bodo nakazovale v četrtletnih obrokih dne 15. septembra, 15. decembra, 15. marca in 15. junija vsakega leta.

Prosilci za jedno teh ustanov predložijo naj svoje prošnje

2037

do 1. avgusta 1914

podpisanemu deželnemu odboru.

Prošnje morajo biti opremljene s krstnim in domovinskim listom ter z dokazili o dosedanjih splošnih in strokovnih študijah. V prošnji je navesti, za kateri zavod želi dobiti prosilec ustanovo in koliko časa trajajo redne študije na tem zavodu! Prosilci za potovalno ustanovo morajo predložiti tudi program o nameravanem potovanju.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 8. junija 1914.

Prosim, oglejte si predležee oblike nog, in ne bodete prišli težko do pričanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagojena. Cloveške noge niso vse enake oblike, vsaka noga ima svoje posebnosti, in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkušen. veščaka.

Poskusite pri: 935

Fran Szantner

specialist za ortopedična in anatomska obuvala

Ljubljana, Šelenburgova ul. 4.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ-BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE-
ZIJE CESTA 57. 14. NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA - ZAH-
TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLAČNO

Poziv na p. t. duhovščino!

Morsko kopališče Gradež

pri Ogleju.

Kakor prejšnja leta je hiša duhovniškega podpornega društva »Pio Sovvegno« na razpolago tudi letos meseca junija, julija in avgusta odpočitka in razvedrila potrebnim duhovnikom. Cena za hrano in postrežbo je zelo zmerna. — Pojasnila daje predsedništvo »Pio Sovvegno« v Gorici (Corte S. Ilario 7.)

1870

Najboljši nakup vsakovrstnih modernih in trpežnih

čevljev

je v zalogi lastne tovarne

PETER KOZINA & K^o, LJUBLJANA NA BREGU.

Cene za gospode K 14—, 17—, 20—
" " dame " 12—, 15—, 18—
" " dečke ^{36/39} " 10—, 12—
" " otroke K 5—, 6—, 7—, 8—
Specialna vrsta za moške in ženske samo K 10—
Garantirana kakovost po teh cenah. Cenejše vrste od kron 1'50 naprej.

710